

DE

DELAVSKA ENOTNOST

10. OKTOBRA 1970 — ŠT 40. — L. XXVII

ZAVAROVALNICA SAVA

Centrala: LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 19/1
Poslovne enote: CELJE, ČAKOVEC, JESENICE, KOPER, KOPRIVNICA, KRANJ, KRŠKO, MARIBOR, MENGEŠ, MURSKA SOBOTA, NOVA GORICA, NOVO MESTO, POSTOJNA, TRBOVLJE in LJUBLJANA s poslovalnicama Zagreb in Rijeka

PO SEJI CENTRALNEGA KOMITEJA ZKS

Z REFORMO moramo nadaljevati

Podatki dokazujejo, da ne uresničujemo glavnih ciljev reforme ● Vse preveč je šibka materialna osnova samoupravljanja ● Delavski razred je zainteresiran za nadaljevanje reforme

Centralni komite je na svoji 16. seji v ponedeljek 5. oktobra odkrito in brez slepomišenja pribil, da takšna gospodarska politika, kakršno smo si privoščili letos — še zlasti na zvezni ravni

— ne pelje drugam kot v gospodarski zastoj. Nove milijarde, ki jih s tako vneto fiskamo, ne zmanjšujejo le družbene produktivnosti dela — in to je zlasti nevarno — spodkopujejo same temelje naše samoupravne družbe, saj postavljajo na glavo ustavna načela o pridobivanju dohodka, delitvi po delu, krepitvi materialne osnove samoupravljanja, nenasitne »zvezne potrebe« pa jemljejo delovnim ljudem z različnimi davčninami, ki se avtomatično stekajo v zvezni proračun, celo sredstva, ki so jim potrebna za kolikor toliko znošno življenje. Ta

ko se res ne da (in ne sme) več gospodariti naprej!
(Nadaljevanje na 3. strani)

ODLOČITE SE ZA IZDELKE ALPSKE MODNE INDUSTRIJE IZ RADOVLJICE

IN ZADOVOLJNI BOSTE!

OBVESTILO BRALCEM

Z današnje številke se naš tednik poslavlja od vas, dragi bralci, v obliki in podobi, v kakršni ga poznate zadnjih deset in več let. Če prihodnja številka našega tednika bo namreč izšla v offset tehniki, tej najsodobnejši tehniki tiskanja časopisov. V uredništvu upamo, da bomo tako slednjic tudi mi izpolnili stare želje bralcev, da bi bil naš list po likovno-grafični opremlitvi bolj pester, bolj zanimiv in bolj privlačen. In ker je vsaka oblika ikriati posoda vsebine, si bomo kajpak v uredništvu prizadevali, da naš tednik tudi vsebinsko obogatimo in da ga torej še bolj približamo vam, dragi bralci.

V redakciji mislimo, da slovo od starega in zastarelega ni težko. Zato tudi ne izgubljam besed in zaključimo: Nasvidenje prihodnji teden — v novi podobi!

Uredništvo DE

Ne, za zdaj še ni te nevarnosti! Dokler bo odprtih toliko pip za kreditiranje vsakršnega, tudi podpoprečno produktivnega dela, bodo tovarne še naprej delale s polno paro — če že ne za trg pa za skladišča.

Vendar kažejo številke, da je industrijska proizvodnja začela upadati. Potem ko smo v naši republiki za 14% presegli proizvodnjo prejšnjega leta, v vsej državi pa za 11%, prehajamo v obdobje bolj umirjene dinamike razvoja. Proizvodnja je sicer tudi letos visoka — v prvih osmih mesecih je bila za 8,7% nad lansko višino, kar je še vedno močno povečanje — vendar je kar za tretjino manjša kot lani. Zato lahko

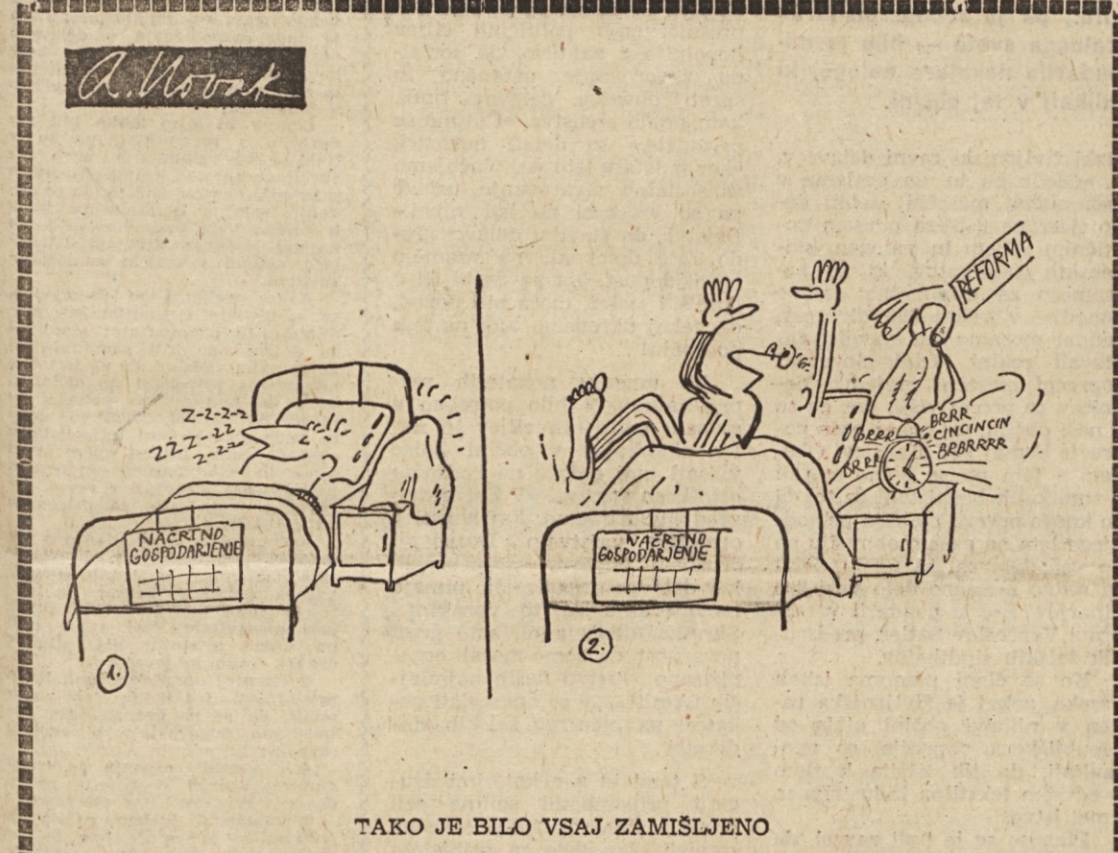
konjunktura Padec

letos pričakujemo povečanje; kakršno je bilo od leta 1967 na 1968, to je za približno 8%.

To relativno manjše povečanje se kaže zlasti v zadnjih mesecih: junija je bila proizvodnja še za 10% nad lansko višino (tako je bilo tudi prejšnje mesece), julija le za 4,5% nad lanskim julijem, v avgustu pa za 6,7% nad avgustom leto poprej.

Med republikami so letos velike razlike. Po prvih osmih mesecih je jugoslovanska industrija za 8,5% preseгла lanske dosegke. Najvišji indeks ima Makedonija: 116,8. Ta republika že lep čas v industrijski proizvodnji najbolj napreduje. Na najslabšem je Črna gora, ki ima za 0,8% manjšo proizvodnjo, kot jo je imela leta 1969. Nekoliko pod jugoslovanskim povprečjem je tudi Bosna; njena proizvodnja je za 5,2% nad lansko. Vse druge republike pa so glede druge proizvodnje zelo izenačene in se razvrščajo ob jugoslovanskem povprečju.

Industrijska proizvodnja narasča v Jugoslaviji hitreje kot v industrijsko bolj razvitih državah. V Italiji na primer je znašalo povečanje industrijske (Nadaljevanje na 5. strani)

TAKO JE BIL VSAJ ZAMIŠLJENO

DELAVCI AGROKOMBINATA »BARJE« O STALIŠČU SLOVENSКИH SINDIKATOV

MARIJA CURGUS (prva z leve), priložna vrtnarska delavka v DE Jesenkovo-Log, mesečni zaslužek kakih 800 din; preživlja sebe in 2 otroka: »Slišala sem za priporočilo sindikatov in prav se mi zdi, da se zavzemajo za delavce. Ampak za višji zaslužek bi se morali zavzeti, ali pa za stabilizacijo cen, saj 800 din pri današnji draginji zelo malo pomeni. Glede možnosti za izboljšanje zaslužkov v našem kombinatu pa tole: veliko pridelamo in slabo ter malo prodajamo. Trudimo se in delamo, pridelek pa propada. Ne vem, kaj je narobe: ali se komercialisti ne zanimajo dovolj za prodajo ali pa za trg nismo zanimivi. No, če bi prodali vse, kar pridelamo, potem bi veliko bolje zaslužili!« ALOJZ LEBAR (drugi z leve), VK živinorejec na obratu Bokalce; zasluži med 1500 in 1600 din: Njegova žena je upokojena, otroci pa pri kruhu: »Prav je, da se sindikat poteguje za delavce, zakaj pa sicer plačujemo članarino! Mislim pa, da bi sindikat nekaj moral narediti, da bi se zaustavilo naraščanje cen. Ob nizkih cenah me ne bi motilo, če bi zaslužil samo 100 din mesečno... Sicer pa vam odkrito povem, da v našem kombinatu marsikaj ne velja in da zato slabše zaslužimo, kot bi lahko. Največ je po mojem kriv vodilni in vodstveni kader. Delovodjo, na primer, vidiš samo zjutraj, ko razporedi delo. Potem pa ti

sredi dopoldneva pride traktorist, ki je opravil svojo nalogo in bi rad delal še kaj drugega. Ne more, ker ni nikogar, ki bi mu povedal, kaj naj bi delal. No, potem pa sedimo in se gledamo!«

FRANC MLAKAR (v sredini), KV živinorejec v DE Jesenkovo-Log, mesečni osebni dohodek ni manjši od 1400 din; žena zaposlena, otroci že priskrbljeni: »Teško se živi pri današnjih cenah. Zato je prav, da je sindikat predpisal, koliko bi najmanj moral vsakdo zaslužiti. Pri nas je tako, da bi bilo precej bolje, če bi bila priprava dela bolj solidna. Veste, jaz sem plačan od litra, tošče in čistosti mleka, ki ga dajo moje krave. Mleka pa bi bilo več in bolj bi bilo mastno, če bi živini lahko pokladal boljše krmo. Pa je nimam kje vzeti! Vsaj malo bolje bi bilo, če bi se sezonski delavci bolj potrudili in če traktoristi ne bi zamujali pri prevozih. Hočem reči: ker drugi delajo po svoje in jim za nas ni kaj prida mar, živini pokladamo slabšo krmo, kot pa zraste. Saj veste: dež, napačno skladiščenje in take reči, na katere živinorejci ne moremo vplivati. Živimo pa vsi od mleka in od mesa, ki ga dajemo na trg...« ROZIKA CER (druga z desne), priložna vrtnarska delavka v DE Jesenkovo-Log, mesečni

dohodek med 700 in 800 din; z možem, ki je zaposlen, skrbi za dva šolobvezna otroka: »Nekdo mora skrbeti za delavce in sindikat je zdaj storil. Če bi še malo višje plače zahteval, bi bilo še boljše. No, pri nas je najbolj narobe to, da gre prodaja slabo. Ne vem zakaj trg nerad sprejema tisto, kar pri nas pridelamo. Mogoče je vzrok v tem, da imamo blago takrat, ko ga imajo vsi drugi. Če bi uredili prodajo, bi lahko bilo veliko boljše!« ALOJZ PETEK (skrajno desno), KV živinorejec na obratu Bokalce; z ženo, ki je zaposlena, preživljata enega otroka; mesečni dohodek kakih 1350 din: »Preveč ne bo, karkoli bi ob današnji draginji zahteval sindikat! Pri nas živinorejci pa največ jeze in težav povzročajo slabo seno. Lahko pa bi bilo drugače, če naši poljedelci pri svojem delu ne bi bili preveč površni in če bi jih bilo več zaposlenih. Saj veste, kako je v kmetijstvu: malo vreme ponagaja in potem vsi, ki imajo delo zunaj, hitijo kolikor le morejo, da bi popravili pridelek. Posledica pa je skoraj zmeraj, da delo ni dobro opravljeno. Če pa še ljudi manjka, kot jih pri nas, je pač toliko slabše... Čeho pa plačujemo živinorejci, ki si pri vsem tem ne moremo prav nič pomagati!«

ZDRAVNIKI IN KOZMETIČARKE PRIPOROČAJO jogurt

LJUBLJANSKI MILKARNI

za tepso in bolj čursto postavbo

medex

melbrosia p.l.d. Ljubljana

hojal

predelava lesa ljubljana langusova 8

Najslabše: varčevati pri osebnih dohodkih

Z dvakratnim zvišanjem osebnih dohodkov v letošnjem letu je Agrokombinat Barje iz Ljubljane vsem zaposlenim že zagotovil najmanj 800 din mesečnega zaslužka, ne da bi zaradi tega bili oškodovani skladi podjetja ● Reševanje problemov po receptu: daj več, da bi lahko tudi zahteval več!

(Nadaljevanje na 5. strani)

Obisk STIKI S TUJINO zahodnonemških novinarjev

Na povabilo Zveze sindikatov Jugoslavije je bila minuli teden na obisku v naši državi štirilidska delegacija novinarjev glasil zahodnonemške sindikalne zveze (DGB). Delegacija je obiskala Beograd, Skopje, Banjaluko, Zagreb in Ljubljano, kjer se je mudila 1. in 2. oktobra.

Delegacijo je vodil Guenther Pehl, urednik lista za funkcionarje DGB »Die Quelle«, njeni člani pa so bili še Ernst Otto Stueber, urednik lista sindikata delavcev energije in rudarstva »Die Einheit«, urednik glasila sindikata delavcev trgovine, bank in zavarovanja »Ausblick« Andreas Kuhn in urednik glasila sindikata zahodnonemških železničarjev »Die Deutsche Eisenbahn« Ulrich Reinbach.

Med bivanjem delegacije v Sloveniji jo je sprejel predsednik RS ZSS Tone Kropušek, ki je orisal delovanje slovenskih sindikatov, njihovo vlogo v našem samoupravnem sistemu in ji posredoval raz-

sekreteriatu za informacije IS SRS, kjer jih je sprejel sekretar tega sekretariata tov. Boštjan Barborič. Razgovora so se udeležili tudi predstavniki največjih slovenskih novinarskih hiš, ki se ukvarjajo z vprašanji, povezanimi s problemi naših delavcev, ki so na začasnem delu v ZR Nemčiji. Razgovor je bil nekakšna »borza« medsebojne izmenjave informacij, med katerimi še posebej velja poudariti vest, da zahodnonemški sindikati pripravljajo za naše delavce poseben »Informer«, se pravi list, ki jih bo v našem jeziku (v jezikih narodov Jugoslavije) seznanjal z najpomembnejšimi pravicami in dolžnostmi, ki jih imajo v ZR Nemčiji, seveda pa bodo ta »Informer« dobivali samo tisti naši delavci, ki so vključeni v DGB.

Delegacija zahodnonemških sindikalnih novinarjev je zaključila svoj obisk v Sloveniji z razgovorom v kranjski »Savi«, kjer so jim predstavniki podjetja, znanega po dobri interni zakonodaji, pojasnili, kako v praksi deluje delavsko samoupravljanje.

Člani delegacije so poudarili, da so s svojim obiskom in z razgovori v Sloveniji zelo zadovoljni, hkrati pa so povedali, da bodo za prihodnje podobne kontakte med našimi in zahodnonemškimi sindikati predlagali, da se bodo delegacije najprej seznanjale s prakso na terenu in šele potem poskušajo posplošiti oziroma točneje opredeliti svoja zapažanja o našem samoupravnem sistemu v razgovorih na zvezni ravni.

M. P.

VELEBLAGOVNICA

nama

- priporoča potrošnikom hiter, sodoben in cenen nakup vseh potrebščin za sebe, za družino, za dom in za gospodinjstvo
- potrošnikom nudi blago na obročno odplačevanje
- za tuje kupce je v hiši menjalnica

LJUBLJANA

Z RAZŠIRJENE PLENARNE SEJE ŽALSKIH SINDIKATOV

DOPOLNJEN PROGRAM

Ob koncu meseca bo konferenca sindikatov v občini Zalec

Na osnovi dokumenta Politični cilji in naloge slovenskih sindikatov ter ocene o problemih na območju žalske občine je že prva konferenca sindikatov v Zalcu sprejela okvirni delovni program za prihodnje obdobje. Kljub temu, da je ta program dokaj celovit in obsežen, saj opredeljuje naloge sindikatov pri dviganju življenjske ravni, izobraževanja, na področju socialne varnosti, samoupravnih odnosov, načrtovanja gospodarskega razvoja, delovanja sindikatov itd., pa je zadnje plenarno zasedanje občinskega sindikalnega sveta — bilo je minuli torek — še posebej poudarilo nekatere naloge, ki jih bodo morali izpolniti sindikati v tej občini.

Ker predstavljajo nizki osebni dohodki na območju občine Zalec enega najbolj perečih problemov, je plenum sklenil, da se bodo sindikati v prihodnje še bolj odločno zavzemali za višje prejemke zaposlenih in obenem nastopili proti taki rentabilnosti, ki počiva na že tako

nizki življenjski ravni delavcev. »Glede na to, da prejema v naši občini mesečni osebni dohodek, ki je manjši od 700 dinarjev, še vedno blizu 1000 za poslenih, moramo najprej doseči, da do konca letošnjega leta ne bo več dohodka pod to mejo. Politika socialnega zavarovanja vse preveč oblikuje mimo volje delavcev. Predlagali so, da se stališča in sklepi sindikatov pri urešanju političnih ciljev dopolnijo z zahtevami, da socialno zavarovanje natančno in sproti obešča delovne ljudi, kam gredo sredstva. »Čutimo se prizadete,« so dejali nekateri, »ker iz leta v leto več plačujemo za socialno zavarovanje, usluge pa so vseskozi na isti ravni.« Dejstvo, da številni delavci gredo raje delat ali pa vzamejo redni dopust, kot pa da bi šli v bolniški stalež, mora biti povod, da nekaj ukrenemo tudi na tem področju!

Po mnenju nekaterih razpravljalcev bi bilo potrebno v seznam političnih ciljev in nalog sindikatov v občini Zalec vpisati tudi naloge na področju otroškega varstva. »V Zalcu smo pred hudo dilemo, kaj storiti z otroškim varstvom. Dosedanji družbeni dogovori niso uspeli, ker delovne organizacije nimajo razumevanja za to vprašanje. Skratka, denarja ni, zato grozi nevarnost, da bomo morali organizirano varstvo naših najmlajših ukiniti...« so opozorjali nekateri na plenumu žalskih sindikatov.

Ko so člani plenuma iskali vzroke, zakaj je življenjska raven v njihovi občini nižja od republiškega poprečja, so ugotavljali, da jih tiščita k tlom predvsem tekstilna industrija in kmetijstvo.

Plenum se je tudi zavzel, da bi v občini čimprej ustanovili posebno sindikalno organizacijo delavcev, ki so zaposleni pri zasebnih delodajalcih. Vsi ti delavci še vedno niso vključeni v sindikat, kar pa nekateri delodajalci grobo izkoriščajo.

Zanimivo je, da je več članov plenuma omenjalo odnose

Potrošniki lahko izbirajo blago v poslovalnicah:

TRGOVSKA HIŠA, Ljubljana, Tomšičeva 2

BLAGOVNICA S STANOVANJSKO OPREMO, Ljubljana, Wolfova 1

KONFEKCIJA ELITA, Ljubljana, Čopova 7

BLAGOVNICA NAMA, Škofja Loka,

BLAGOVNICA NAMA, Kočevje

Z OBČINSKIH
SINDIKALNIH
SVETOV

LJUBLJANA

V torek popoldne se je sestel mestni sindikalni svet Ljubljane in v prvi točki dnevnega reda plenarne seje sprejel poročilo o delu predsedstva v minulem obdobju. V glavni točki pa so člani sveta obravnavali oceno gospodarskih in političnih razmer v Ljubljani ter to problematiko povezali s pripravami na bližnje občne zbere osnovnih organizacij.

Vodstvo ljubljanskih sindikatov ocenjuje, da so rezultati gospodarjenja v delovnih organizacijah ugodni, predvsem pa skladni s splošnim gibanjem v republiki in v državi. Ta gibanja označuje med drugim v Ljubljani predvsem intenzivna raste industrijske proizvodnje — letos za dobrih 12% višja — porast osebnih dohodkov za dobrih 13%, pri čemer znaša povprečje osebnih dohodkov v ljubljanskem gospodarstvu 1534 dinarjev.

Skratka, če potegnemo črto pod dosedanje gospodarjenje, bi lahko zapisali: splošna konjunktura še vedno traja. Temu primarno pa je tudi razpoloženje v delovnih organizacijah. V glavnem brez konfliktov, brez večjih političnih in notranjih pretresov, ugotivajo v sindikatu.

Čeprav bi torej lahko bili zadovoljni z razmerami, pa so v ljubljanskih sindikatih prej zaskrbljeni kot zadovoljni. Nekatera zmanjšanja namravljajo na obdobje, ko se bo konjunktura poglobila, ko razvoj ne bo več držel po stemi in hudo spolzki poti inflacijskega gospodarjenja. Bliznji občni zbori osnovnih sindikalnih organizacij morajo zato izveniti v resen dialog o tem, kako se pripraviti na prihodnost.

Več prostora razmišljanju o teh nalogah sindikatov v Ljubljani smo namenili v naslednji številki našega tednika. Tokrat pa naj še povemo, da ljubljanski sindikati naslavlajo svoj poziv tudi na druge pristojne dejavnike v družbi. Tako zahtevajo:

- čimprej opredeliti funkcije in pristojnosti federacije ter zagotoviti, da se bo gospodarstvo samostojno dogovarjalo o svojem razvoju;
- v zveznih organih je treba čimprej oceniti dosedanja prizadevanja za ureditev reforme;
- ekonomski instrumentarij in politiko za prihodnje leto je potrebno podrediti načetu stabilizacije tržišča in sanacije gospodarstva;
- srednjeročni program razvoja ne sme in ne more sloneti na inflacijskih eibanjih, kot jih ugotavljamo zdaj;
- sledit črto, storiti je treba vse potrebno, da bodo posledice recesije čimmanj boleče, treba je pospešiti vlaganja v modernizacijo proizvodnje.

DUSAN REBOLJ

BREST
POHIŠTVO

lične podatke o sedanjem trenutku družbene in gospodarske reforme. Posebno je poudaril misel o nujnosti medsebojnega sodelovanja vseh naprednih delavskih gibanj v današnjem svetu, v katerem tehnološki razvoj in mednarodna delitev dela vse bolj brišeta meje med državami.

Zahodnonemški sindikalni novinarji so se zelo zanimali tudi za sindikalni tisk pri nas in za njegovo vlogo v delovanju sindikatov, veliko zanimanje pa so pokazali tudi za razvoj glasil naših delovnih organizacij. S podatki s tega področja so jih seznanili glavni urednik Delavske enotnosti Milan Pogačnik, vodja informacijske službe RS ZSS Dušan Rebolj in strokovni sodelavec republiškega odbora sindikata delavcev energije in rudarstva Jože Sintič. Predstavniki zahodnonemškega sindikalnega tiska so pri tem pojasnili tudi vlogo tega tiska v delovanju Zveze nemških sindikatov; poudarili so, da člani DGB dobivajo sindikalni tisk brezplačno oziroma iz sredstev sindikalne članarine in da posamezni sindikati, vključeni v DGB, dajejo za propagando oziroma za svojo informacijsko dejavnost od 5—10% celotne sindikalne članarine.

Zelo zanimiv razgovor je delegacija zahodnonemških sindikalnih novinarjev imela v

ZA TAPISOME, PREPROGE,
OBLAZINJENO POHIŠTVO

GLASILA DELOVNIH ORGANIZACIJ SLOVENIJE

Slikovno gradivo priteguje pozornost bralcev

Ko se nagiba vrsta sestavkov o glasilih delovnih organizacij v Sloveniji h kraju, je brez dvoma umestno ponoviti nekatere razsežnosti te vrste tiska. Ze samo podatek, da ima v naši republiki kar 235.300 v družbenem sektorju zaposlenih možnost dokaj pogosto iz glasila svoje delovne organizacije seznanjati se o dogajanju v okolju, kjer dela in ustvarja dohodek in s tem tudi materialne pogoje za svoje življenje in življenje svoje družine, pove veliko. Če dodamo k temu še ugotovitve, da kar dve petini nekvalificiranih in polkvalificiranih delavcev uporablja kot pisano sredstvo obveščanja edino glasilo svoje delovne organizacije, smo v glavnem odgovorili na vprašanje, čemu tolikšen interes sindikatov za ta tisk.

Raziskave o obveščanju članov Zveze sindikatov kažejo, da so komunikacije med članstvom in izvršnimi odbori osnovnih organizacij nezadostne in da slednji premalo izkoriščajo možnosti za obveščanje članstva. Ta »premalost« velja tudi za glasila delovnih organizacij, kar je ugotovila raziskava »Vsebina glasil delovnih organizacij Slovenije«, iz katere tudi mi povzemamo glavne ugotovitve.

Tokrat podrobneje komentiramo udeležbo likovnega gradiva v analiziranih glasilih!

ZAKAJ PRIPISUJEMO TOLIKŠEN POMEN LIKOVNEMU
IN SLIKOVNEMU GRADIVU

Brez dvoma drži, da ima likovno in slikovno gradivo, kot so fotografije, risbe, diagrami, grafiki, karikature in najrazličnejša vidna opozorila, naslednji dve nalogi: prvič, bralcu povedati, razložiti ali predstaviti nek dogodek, problem ali pojav kar najbolj nazorno in razumljivo — in drugič, pritegniti njegovo pozornost ter ga voditi in usmerjati v branje bolj poudarjenih sestavkov. Poleg teh nalog pa imajo likovne in slikovne ponazoritve tudi svoj estetski pomen in smisel.

Pri analiziranju deleža likovnega in slikovnega gradiva je bilo treba pregledati 5400 strani v vzorcu zajetih glasil ter ugotoviti njihovo skupno površino. Analitiki so pregledali 5872 likovnih in slikovnih predstavitev, jih razvrstili po vsebinskih področjih in kategorijah, kakor so bili razvrstili vse objavljene pisane sestavke. Ugotovili so, da odpade v poprečju na eno stran glasila 1,1 likovne oziroma slikovne predstavitve in da obsega skupna površina vseh likovnih in slikovnih predstavitev v analiziranih glasilih 536.977 cm², kar predstavlja 40,0% razpoložljive površine.

SLIKOVNEGA GRADIVA BI BILO LAHKO V GLASILIH VEC

Primerjava števila oziroma površine likovnih in slikovnih predstavitev v tedensko, mesečno in občasno izhajajočih glasilih ni pokazala bistvenih razlik. Pri tednikih odpade na stran 1,17 likov-

nih oziroma slikovnih predstavitev ali 13,9% površine, pri mesečnikih 1,12 predstavitev ali 13,6% površine in pri občasno izhajajočih glasilih 0,99 predstavitev ali 15,3% celotne površine. Razlike so večje glede na vrsto oziroma videz, saj odpade pri časnikih na stran 3,1 likovne ali slikovne predstavitve ali 37% površine, pri revijsko vezanih biltenih 1,96 predstavitev ali 28,3% površine, pri revijah 1,3 predstavitev ali 21,8% površine in pri biltenih 0,37 likovne ali slikovne predstavitve ali 3,7% površine.

Ugotovljeni deleži niso spodbudni, naj jih ocenjujemo po kriterijih izmed omenjenih smotrov likovnih in slikovnih predstavitev. Glasila so zvečne precej obsežna in zahtevajo dosti bralčevega časa, da prebere vse objavljene sestavke. Če odpade na eno objavljeno stvar poprečno samo tri tipkane strani rokopisa, pomeni, da v poprečju obsega eno tiskano ali drugače razmnoženo glasilo 36 tipkanih strani besedila. Če upoštevamo še sestavo tistih, ki prebirajo glasila delovnih organizacij, in njihove bralne sposobnosti, smemo sklepati, da porabi največji del bralcev, če hočejo prebrati vse v glasilu objavljene sestavke, od 1 uro do poldruge uro časa, in to seveda v primeru, da jih pri branju nič ne moti. Zato seveda objavljeni sestavki, četudi so zanimivi, koristni in poučni, niso deležni tolikšne pozornosti, če jih nismo popestrili in obogatili z likovnimi in slikovnimi predstavitvami. Pa tudi razumljivi so manj, kajti očitno je mogoče že z eno samo risbo, grafikonom, skico ali fotografijo povedati več in bolj nazorno, kot pa to lahko storimo z opisovanjem na več tipkanih straneh rokopisa.

LJUDJE — NOSILCI VSEGA DOGAJANJA — OSTAJAJO
V OZADJU

Analiza objavljenih slikovnih predstavitev je dala naslednjo porazdelitev prikazanih vsebinskih področij: ostalo 44,1%, proizvodnja 17,5%, medosebni odnosi 14,7%, socialna politika 9,5%, cene in tržišče 4,8%, kadrovska politika in delovna razmerja 4,5%, samoupravljanje 2,5%, družbeno politične organizacije 2,1%, finančno poslovanje 0,23% in notranja zakonodaja 0,07%. Ze ti podatki — še bolj pa nadrobna razčlenitev po vsebinskih kategorijah v vsakem izmed navedenih vsebinskih področij — odražajo velik primanjkljaj slikovnih predstavitev, to je zlasti fotografij, s katerimi je bralcem mogoče posredovati, na primer, kandidate za organe samoupravljanja, predlagatelje in zagovornike predlaganih samoupravnih odločitev, racionalizatorje, družbeno politične in javne delavce, delavce na svojih delovnih mestih itd. Prav »slikanje« ljudi na delovnih mestih in v razmerah, ko se izpričuje njihova delavnost in aktivnost, podira pregrade in zidove, ki so še vedno med tistimi, ki pripravljajo predloge za samoupravne organe in opravljajo pretežno vodilne ali strokovne posle, ter med tistimi, ki odločajo ali pa so pravico odločanja prenesli na izvoljene sodelavce v organih samoupravljanja.

Če hoče urednik z uredniškim odborom zagotoviti, da bo glasilo brano in priljubljeno, potem naj ne samo s sestavki, marveč tudi s slikovnimi ponazoritvami »slika« ljudi in delovni utrip v delovni organizaciji. Kaj je bolj razburiljivega in privlačnega za delovno skupino, za delavčvo družino pa tudi njegove sosedo kot v glasilu objavljen sestavek o njem, njegovih delovnih uspehih, problemih, predlogih za izboljšanje dela, predlogih organom samoupravljanja itd., obogaten s fotografijo? Kdo si ne želi v internem glasilu prebrati nekaj besed o sebi in o svojem delu, če ve, da bodo to brali ne samo njegovi sodelavci, ampak tudi svoje in znane? In kdo med člani delovne skupnosti ne bo prinesel glasila domov, če so v njem privlačni sestavki o sodelavcih, njihovih problemih, željah in predlogih?

Na ljudi — nosilce vsega dogajanja v delovni organizaciji — pa v naših glasilih preradi pozabljamo in zato tudi ni čudno, če smo v naši raziskavi ugotovili, da je v njih vse preveč neumerjenih sestavkov, vse premalo mobilizacijskih informacij ter odločno premalo sestavkov, ki bi jih napisali nevodni delavci! Če je ena izmed nalog slehernega glasila biti tribuna delovnega kolektiva, potem mora dihati s sleherne strani delovni utrip zaposlenih z vsemi svojimi svetlinami pa tudi temnejšimi stranmi!

DUSAN REBOLJ

• PRIHODNJIČ:
»PRIPOROČILO VODILNIM DELAVCEM«

PO STOPINJAH PRIPOROČILA SINDIKATOV O NAJMANJŠEM ZASLUŽKU 800 DINARJEV ZA NORMALNO DELO V REDNEM DELOVNEM ČASU

Najslabše: varčevati pri osebnih dohodkih

AGROKOMBINAT BARJE iz Ljubljane sodi med najuspešnejše kmetijske proizvodne organizacije pri nas. Toda čeprav so od leta 1964 do današnjih dni obseg proizvodnje povečali kar za trikrat, število zaposlenih pa komaj za petino, čeprav nekvalificiranih delavcev skorajda ne zaposlujejo, sezonci v njihovih vrstah pa so tudi vse bolj redki, je bilo ob začetku letošnjega leta med 500-članskim kolektivom precej tistih, ki niso zaslužili niti 700 din mesečno.

Samoupravni organi, sindikalna organizacija in vodstvo podjetja so se zamislili ob takšnih ugotovitvah, ki so terjale odgovor predvsem na vprašanje: »Če že napredujemo na vseh drugih področjih, zakaj vzporedno s tem ne naraščajo tudi osebni dohodki?«

Odgovor je bil kratek in jasn: »Ne kaže varčevati pri osebnih dohodkih. Če bi ljudje imeli možnost zaslužiti več, bi se bržčas še bolj potrudili. Toda: tudi zahtevali bi lahko od njih več. Skratka: odprli bi pot do večjega zadovoljstva delavcev in do še boljših poslovnih rezultatov.« je poudaril direktor Agrokombinata BARJE Franc Martinc.

OD BESED DO DEJANJ

Po takih ugotovitvah so samoupravni organi Agrokombinata BARJE v začetku leta sklenili, da letos pri njih nihče ne bi smel zaslužiti manj kot 700 din za normalno delo v rednem delovnem času, ki pri njih, tako kot v vsem kmetijstvu, traja 208 ur mesečno.

»Da bi to dosegli, smo v poprečju vse osnove osebnega dohodka povečali za 10 %, obenem pa s finančno-proizvodnim planom predvideli take rezultate, da bi podjetje preneslo višje zaslužke, ne da bi se zavoljo tega zmanjšala akumulacija,« je pripovedoval inž. Just

Klemenčič, predsednik sindikalne konference v tej delovni organizaciji. »Omeniti pa velja, da smo pri praktičnem spreminjanju obračunskih postavk ravnali po načelu: ne vsem enako. Tako smo najbolj povečali zaslužke tistim, ki so dotlej najslabše zaslužili. Nekaj manjšega povečanja so bili deležni ljudje s »srednjimi« zaslužki. Najmanj pa smo primaknili tistim, ki so že dotlej imeli največje dohodke. Tako smo dosegli naš cilj, da noben delavec pod najslabšimi pogoji ne bi zaslužil manj kot 700 din v celoletnem povprečju.

Po vsem tem so delavci Agrokombinata BARJE živeli nekaj lažje, vendar še zmeraj ne dobro, kajti tudi življenjski stroški so še kar naprej naraščali.

»Upošteva se poslovne rezultate in priporočila slovenskih sindikatov o najmanjšem zaslužku 800 din smo pred nedavnim vnovič »popravili« osebne dohodke,« je nadaljeval inž. Just Klemenčič. »Vsem, ki so po merilih dela zaslužili manj kot 1000 dinarjev, smo primak-

nili po 14 % na njihovo osnovo. Tistim, ki so zaslužili od 1000 do 1500 din, smo dodali po 12 odstotkov, vsem drugim pa po 11 % na osnovo. Tako zdaj pri nas ni nikogar več, ki bi ob 100 % izpolnjeni delovni obveznosti zaslužil manj kot 800 din mesečno. Če torej lestvica osebnih dohodkov pri nas zdaj začneja z 800 dinarji, bo vseeno zanimiv podatek, da tako malo zasluži v najslabšem primeru kakih 20 članov kolektiva.«

MATERIALNA SPODBUDA — POT DO SREDSTEV

Glede na dvakratno zvišanje osebnih dohodkov v letošnjem letu je AGROKOMBINAT BARJE potreboval dodatnih 100 milijonov S-din sredstev za osebne dohodke.

»Napeli smo plan, povečali proizvodnjo mleka, poskušali še bolj izboljšati organizacijo dela in obenem zmanjšati stroške,« je dejal direktor Franc Martinc. »Kaže, da smo pri tem uspeli; če že ne povsem, pa vsaj v bistvenih postavkah. Vsekakor je značilen podatek,

da smo polletni plan izpolnili in za malenkost tudi presegli. Za kmetijsko organizacijo, ki največ dohodka praviloma ustvari v drugem polletju, to pomeni uspeh. Zato bi si upal reči, da smo predvsem s pomočjo večje materialne spodbude zaposlenim dosegli tak rezultat in med drugim prišli do denarja, ki smo ga potrebovali za višje osebne dohodke. Leti v zadnjih mesecih naraščajo. Od povprečja 1095 din za prvo polletje, smo v juliju prišli na 1220 din, avgusta pa na 1350 din. Podatkov za september še nimam, je pa že zdaj jasno, da pod ravnijo v avgustu ne bodo. Glede na vse drugo, zlasti na proizvodnjo in prodajo naših proizvodov, bi si skorajda upal napovedati, da bodo le redki člani kolektiva, ki bi v letnem povprečju zaslužili manj kot 800 din. Poudarjam tudi, da se zavoljo zvišanja osebnih dohodkov pri nas ni spreminila delitev dohodka med osebne dohodke in med sklade. Skratka, izkušnja več, da pri osebnih dohodkih za nobeno ceno ne kaže varčevati, če hočeš priti kam naprej!«

»Če dovolite, bi v zvezi s tem še nekaj povedal,« je dodal inž. Just Klemenčič. »Gre za to, da v našem kombinatu vsi strokovnjaki skupaj nič ne zaležemo, če neposredni proizvajalci ne naredijo tistega, kar od njih pričakujemo. V tem smislu je bilo za nas kritično zlasti nagrajevanje poljedelskih in živinorejskih delavcev ter traktoristov. Večina med njimi je pri nas imela najslabše zaslužke. Od njihovega dela pa je v končni posledici odvisen učinek kombinata kot celote. Zaradi tega smo se tudi odločili za popravek pravilnika o delitvi osebnih dohodkov po načelu: ne vsem enako. Drži, da smo bili nekolicinaj zaskrbljeni, da bi to lahko pomenilo tudi pot k uravnilovki. No, praksa je pokazala, da temu ni tako; da so vse kategorije zaposlenih boljše spodbujene za njihovo delo in da se razmerja v delitvi osebnega dohodka tudi niso »podrla«. Edino, kar je ostalo še povsem nerešeno, sta položaj in nagrajevanje naših vrtnarsko-sadjarjskih delavcev. Plantažne nasade in vrtnarijo smo namreč podedovali kot dediščino prejšnje politike razvoja kmetijstva na ljubljanskem območju, ko našega kombinata sploh še ni bilo. Kaj bomo storili s tema dvema dejavnostima, ki nimata najboljših pogojev, še ne vemo. Zavoljo slabih pogojev dela ta naša enota seveda ne more dosegati tistih učinkov, ki jih dosegajo druge. To delavci občutijo, žal, tudi pri osebnih dohodkih. Tudi njim je po novem sicer zagotovljen minimum 800 din. So-dim pa, da bo treba dejavnost enote bodisi preusmeriti ali storiti kaj drugega, da bi bil njen status, da bi bili njeni pogoji gospodarjenja vsaj približno izenačeni z drugimi enotami.«

Milan GOVEKAR

pohištvo
in oprema
za vaš dom

lesnina

centrala ljubljana titova 51

ZAPISEK S PLENARNE SEJE RO SINDIKATA DELAVCEV PROMETA IN ZVEZ

Tokrat o poslovnih združenjih

Poslovno povezovanje kolektivov prometa in zvez sicer poteka tako v vodoravni kot v navpični smeri, vendar še ni dobilo prave vsebine, ker je preveč podrejeno trenutnim interesom delovnih organizacij

V glavni točki zadnje plenarne seje RO sindikata delavcev prometa in zvez razpravljali o vlogi, statusu in nalogah poslovnih združenj v SR Sloveniji in o poslovnem združevanju v delovnih organizacijah prometa in zvez Slovenije. Kot gradivo za razpravo je služila analiza pod istim naslovom, ki jo je pred časom izdelal center za raziskovanje javnega mnenja pri RS ZSS.

Glavna misel te analize, ki so jo s konkretnimi primeri dopolnili tudi udeleženci razprave, je bila v naslednjem: zaradi lokalističnih in subjektivnih vzrokov, delno pa tudi zavoljo neprimerne zakonodaje, poslovno povezovanje kolektivov prometa in zvez Slovenije zaostaja za podobnimi procesi znotraj te panoge v državi ter za procesi v preostalem slovenskem gospodarstvu. Res je, da so kolektivni prometa in zvez v vodoravni smeri med seboj povezani v petih poslovnih združenjih in še v dveh združenjih podjetjih, ki opravljajo podobno funkcijo (pošta, železnica), oziroma tudi v navpični smeri (avto-turistično-hotelska podjetja in podobno). Drži pa tudi to, da povezovanje podjetij ni dobilo prave vsebine, ker je preveč podrejeno trenutnim interesom delovnih organizacij, da poslovna združenja niso znala ali mogla zainteresiranosti podjetij usmeriti tudi k dolgoročnejšemu povezovanju na vseh ravneh in v vseh možnih oblikah.

ZA »ČISTE RACUNE«

Trenutno tudi v prometu vlada precejšnja konjunktura, ob kateri lahko še kar dobro poslujejo tudi »slabša« podjetja. Toda, ali ni prav to najbolj primeren čas za razmišljanje o takšnih oblikah povezovanja kolektivov prometa in zvez med seboj in tudi z drugimi panogami, ki bi nakazale rešitve dolgoročnega pomena? Tako vsaj so se vprašali člani plenuma sindikata delavcev RO prometa in zvez, ki so tudi sprejeli konkreten sklep, ki naj bi pomagal izboljšati bodočo in ustrezajočo podobo poslovnih združenj: samoupravni organi in sindikalne organizacije naj bi po svojih kolektivih organizirali javne razprave, v katerih bi ugotovili rezultate sodelovanja svojih podjetij v različnih združenjih, oziroma zahteve in interese, ki bi jih radi uveljavili v okviru teh združenj.

Sindikalni delavci so ob tem mislili še na nekaj. Gre za to, da v delovnih organizacijah prometa in zvez večina razprav o bodoči usmeritvi delovnih organizacij poteka v ožjem krogu vodilnih delavcev in morda še

v samoupravnih organih. Kolektivni pa o vsem tem izredno malo vedo in se morajo zadovoljevati s pojasnilom, da je pač težko povedati kaj bolj določeno, dokler ne bo izoblikovana politika razvoja transporta kot celote, oziroma dokler ne bo opredeljena vloga prometa v okviru preostalega gospodarstva. Drži, da v sedanjem trenutku res ni možen jasn odgovor. Res pa je tudi, da bomo manj čakali toliko dlje, čim dlje bodo kolektivni o vseh teh zadevah neobveščeni in čim dlje ne bodo imeli možnosti, da bi povedali tudi svoje mnenje.

Za oboje naj bi zdaj poskrbele osnovne organizacije sindikata, ki verjetno smejo upati na ustrezno pomoč in sodelovanje samoupravnih organov. Po tej poti bi, tako so vsaj uparili na omenjeni seji, kolektivni hitreje prišli do lastnih programov dolgoročnega razvoja, ki bi pomenili tudi osnovo regionalnega, republiškega in zveznega programa razvoja prometnih dejavnosti. Če bi nadalje kolektivni vedeli za vse, kar se zdaj dogaja na področju poslovnega sodelovanja, bi se bržčas z vso ostrino zavzeli tudi za dosledno spoštovanje sprejetih dogovorov in za sankcioniranje tistih, ki ne spoštujejo skupno sprejetih dogovorov. To pa bi olajšalo delo poslovnih združenj, in prav zaradi tega, ker praktično ne morejo ukrepati proti včlanjenim organizacijam, hromi tudi njihova marsikdaj zelo napredna in dolgoročno usmerjena hotenja.

Z drugimi besedami rečeno, kolektivni prometa in zvez danes po eni strani kritizirajo poslovna združenja, da so »preddraga« in da zadovoljujejo le majhen del njihovih interesov. Po drugi strani pa so prav delovne organizacije tiste, ki nečejo odstopiti od trenutnih interesov v zameno za koristi dolgoročnejšega značaja in ki tako »minirajo« dejavnost poslovnih združenj. Medsebojno obtoževanje v sedanjem položaju seveda ne vodi nikamor. Prav zato je sindikat tudi predlagal pot, kot smo jo omenili in ki naj bi pripomogla k temu, da bi vsi prizadeti lahko zaigrali z odprtimi kartami. Ob takem položaju pa bi seveda lažje prešli od posplošnega razpravljanja o problematiki prometa in zvez ter njegovih poslovnih združenj k razreševanju konkretnih vprašanj in problemov, ki jih v teh panogah ne manjka.

-mG

K NAŠI INFORMACIJI

Zloraba pri zaposlovanju naših delavcev v tujini

Iz Podjetja za avtomatizacijo prometa (PAP — Ljubljana) smo dobili naslednje pismo:

»V 29. številki časopisa Delavska enotnost, prav tako pa tudi v časopisih RAD in Svijet je bil objavljen članek o zlorabah pri zaposlovanju naših delavcev v tujini. Med podjetji, ki so bila omenjena v tej zvezi, je tudi naša delovna organizacija.

Naš delovni kolektiv upa, da je do omenjanja našega podjetja v zvezi z zlorabami delavcev v inozemstvu prišlo le pomotoma. To tem prej, ker sta se za pogoje zaposlitve delavcev našega podjetja v tujini zanimala tako Inšpektorat za delo SRS kakor tudi Republiški svet Zveze slovenskih sindikatov; nobeden od obeh organov ni našel oziroma nas ni opozoril na kakršnekoli nepravilnosti v tem pogledu, še manj pa na kakršnekoli zlorabe.

Tudi vam smo vsak trenutek pripravljeni dati na voljo vse informacije in seveda tudi dokumentacijo o zaposlitvi na-

ših delavcev v tujini. Naj dodamo še to, da je članek v vašem listu obravnavala tudi naša sindikalna organizacija, ki je pri pristojnih sindikalnih forumih pisмено protestirala zaradi obtožb, ki škodujejo ugledu naše delovne organizacije.

PODJETJE
ZA AVTOMATIZACIJO
PROMETA
direktor
Franc Dejak

Pojasnilo uredništva:
Informacijo »Zlorabe pri zaposlovanju naših delavcev v tujini« je naš tehnik v skrajšani obliki povzel iz glasila ZSJ »RAD«, katerega sodelavec je prisostvoval seji Koordinacijskega odbora za dejavnost sindikatov v vprašanih jugoslovanskih delavcev, ki so zaposleni v inozemstvu. Na tej seji so bile ostro obsojene različne zlorabe naših delavcev s strani njihovih podjetij, ki jih pošiljajo na delo v inozemstvo. Te zlorabe so bile ocenjene kot »kršitev

ustavnih pravic delavcev« in kot »hrana za sovražno propagando, še posebej pa za propagando sovražnih emigrantskih organizacij«.

Naše uredništvo se čuti dolžno poudariti, da takšne obtožbe nikakor ne morejo veljati za Podjetje za avtomatizacijo prometa iz Ljubljane. Preverili smo, kakšno je dejansko stanje glede zaposlitve desetine delavcev tega podjetja pri firmi Siemens v Münchnu in ugotovili, da je bil posredi nesporazum glede pravic teh delavcev, ki pa je bil urejen po redni samoupravni poti in na podlagi interne zakonodaje PAP.

Veseli nas, da PAP vsekakor ne sodi med tista podjetja, za katera velja obtožba o zlorabljanju delavcev, ki delajo v inozemstvu. Delovnemu kolektivu tega podjetja se zahvaljujemo, da nam je omogočil ugotoviti objektivno resnico, ki jo v svojem novinarskem delu skušamo vedno in na vsak način ugotoviti ter spoštovati.

Pravna posvetovalnica DE

• VPRAŠANJE

Star sem 17 let in pol in delam v delovni organizaciji približno eno leto. Prejšnji mesec sem bil na letnem dopustu, ki pa sem ga lahko izkoristil le 14 delovnih dni. Ko sem spričo tega, da še nisem dopolnil 18 let, zahteval daljši letni dopust, mi ga v podjetju niso odobrili, češ da bom konec leta star 18 let in da mi glede na to daljši letni dopust ne gre.

Zanima me, do koliko dni dopusta sem upravičen in kako lahko svojo pravico uveljavim?

K. L. — MARIBOR

• ODGOVOR

68. člen temeljnega zakona o delovnih razmerjih določa, da mora delovna skupnost delavcu, ki še ni star 18 let, zagotoviti letni dopust po osnovah in merilih, po katerih odmerja letni dopust drugim svojim članom, povečan za 7 delovnih dni. Glede na to zakonsko določilo vam mora torej delovna organizacija omogočiti, da izkoristite letni dopust v trajanju najmanj 21 delovnih dni. To, da boste konec leta že stari 18 let, na vašo pravico do dodatnih 7 delovnih dni ne vpliva.

Razen tega pa mora delovna organizacija seveda tudi v vašem primeru upoštevati vse druge kriterije, po katerih odmerja dopuste za člane delovne skupnosti. To je delovne razmere (teža dela, zahtevnost dela, telesno in duševno napetost pri delu itd.), uspehe, ki jih dosegate na svojem delovnem mestu kot tudi morebitne posebne socialne razmere. Če je torej za vaše delovno mesto zavoljo posebne zahtevnosti dela določeno dan ali dva več letnega dopusta, potem ga je delovna skupnost dolžna tako kot drugim članom priznati tudi vam in ne glede na to, da imate že po zakonu določenih dodatnih 7 dni, ker še niste stari

18 let. V primeru, da vam delovna organizacija noče priznati dopusta v trajanju 21 delovnih dni oziroma dlje glede na posebne delovne razmere in delovne uspehe, lahko zahtevate od delovne organizacije odškodnino zaradi nezbrabljene letnega dopusta, ki se po navadi odmerja glede na višino osebnega dohodka, ki bi ga v tistih dneh, ko bi morali biti na dopustu, zaslužili. V nobenem primeru pa ne smete samovoljno izkoristiti dopusta ter izostati z dela, čeprav vam po zakonu gre daljši dopust, kot vam ga je delovna organizacija odmerila. V tem primeru bi se namreč izpostavili nevarnosti, ča bi delovna organizacija vašo odsotnost z dela smatrala kot samovoljno zapustitev delovnega mesta. Zato je najbolje, da se najprej s posebno vlogo obrnete na pristojno komisijo oziroma organ, ki ga za reševanje pritožb v zadevah iz delovnega razmerja predvideva vaš statut, če pa s svojo prošnjo ali zahtevo ne boste uspeli, vam ostane možnost odškodninske tožbe, s katero zahtevate, kot že omenjeno, odškodnino zaradi nezbrabljene letnega dopusta.

M. STUPAN

KUPON za pravno posvetovalnico DE

inles

OKNA
VRATA
POLKNA
PRODAJA
NA
KREDIT

ribnica

Lepe besede naj postanejo dejanja

ZAKAJ POTREBUJEMO SINDIKAT

Člani predsedstva sindikata gradbenih delavcev Jugoslavije so na seji vnovič poudarili, da ne potrebujemo organizacije, v kateri delajo le forumi in da takega sindikata gradbeni delavci nikoli niso potrebovali.

Vse razprave je prevečala težnja, da se sindikat uveljavi kot organizacija delavcev.

»Ugotovljamo,« je dejal Lojze Capuder, predsednik slovenskega sindikata gradbenih delavcev, »da še kar dobro delamo, hkrati pa vemo, da delavci malo vedo o tem našem delu. Ko se v osnovni organizaciji pozanimamo, kaj in kako deluje njihov sindikat, ti povedo, da ne vedo, zakaj plačujejo sindikalno članarino.«

(Seveda ni povsod tako črno. Po samoupravnih dogovorih, ki so jih sklenili na pobudo sindikata in s katerimi so uprave gradbenih podjetij ter sindikalna vodstva skušala zagotoviti delavcem boljše delovne razmere, se stanje hitreje izboljšuje. Delavci se bolj zanimajo za svoj sindikat. To velja za vsa gradbena podjetja. Sindikalna vodstva pa za zdaj še ne vedo, kako, kje in na kakšen način se uveljavlja to zanimanje. Ni tehtnih ocen zdajšnjih razmer, ne vedo, kako v praksi uveljavljajo stališče sindikatov, zato se dogaja, da je, kot so rekli, »naša politična akcija dostikrat negotova in slabotna.«)

»Delavci smo se organizirali v sindikat, ker smo ugotovili, da lahko le organizirano uresničujemo tisto, kar imenujemo »naša stvar«. Ugled naše organizacije pa je odvisen od tega, ali znamo po demokratični poti sprejemati sklepe in jih tudi uresničevati. Tisti naši člani, ki delajo v upravah podjetij in v družbenih ter političnih vodstvih, bodo spoštovali stališča naše organizacije, če bodo sodelovali pri njih oblikovanju in če bo naša politika rezultat skupne akcije sindikalnega članstva.«

Takšni pogledi na dejavnost sindikata že dobivajo domovinsko pravico tudi v osnovnih organizacijah. Zdj gre za to, da vse te pobude uresničimo. Nedavno tega mi je znanec, star delavec, dejal:

»Potrebujemo sindikat kot kruh. Če ga ne bi imeli, bi ga morali na novo ustanoviti.«

Na seji predsedstva Sindikata gradbenih delavcev Jugoslavije pa so rekli:

»Imamo vse možnosti za dobro akcijo in da se uveljavljamo kot družbeni dejavniki delavskega razreda, moramo pa zagotoviti, da bodo lepe besede, ki smo jih doslej na sestankih izrekli, postale dejanja.«

JANEZ VOLJČ

Založba MLADINSKA KNJIGA je izdala delo z naslovom BEVKOVA KNJIGA

Knjiga prinaša izbor odlomkov in del iz opusa najplodovitejšega slovenskega pisatelja. Mlade in odrasle bralce bo vodila v svet najbolj priljubljenega mladinskega pisatelja, v svet njegovega bogatega življenja in neumornega vsestranskega umetniškega dela.

Knjiga je urejena po razdelkih: PISATELJ O SEBI IN SVOJEM DELU; NAŠ VELIKI MLADINSKI PISATELJ; IZ DOMAČIJSKIH KORENIN; ZNAMENJA NA NEBU; LAJAJMO, LAJAJMO, MOJI OTROCI; DOZORELA JE NAŠA PRAVICA

Uvod knjigi, ki naj bi izšla ob pisateljevi 80-letnici, je napisal Ivan Potrč, pisateljvo kronologijo je sestavil France Dobrovoljc, poglavje: Popisi in bibliografski zapisi Bevkovih knjižnih izdaj in prevodov je prispeval Bogomil Gerlanc, ki je knjigo tudi uredil in opremil z opombami. Knjiga v formatu 24 x 17 cm ima 216 strani in je opremljena z barvnim štinitim ovitkom, na katerem je portret pisatelja Bevka. Cena: br. 25 din, cpl. 40 din. Knjigo lahko kupite v vseh knjigarnah, naročite pa pri poverjenikih na šolah in v podjetjih ali neposredno pri Oddelku za direktno prodajo Mladinske knjige, Ljubljana, Titova 3.

SMO USTVARJALCI SAMOUPRAVNE POLITIKE, NE PA OPOZICIJA

Zapisal sem nekaj njihovih misli.

»Dogaja se — in ne tako pogosto — da ne vemo, kako usmeriti našo dejavnost. Naj delujemo kot sestavni del družbe, kot pobudnik samoupravljanja ali pa naj vse naše sklepe kujemo v taboru opozicije?«

(Res je, da že precej let poznamo odgovor na to vprašanje in da teoretično vemo, kako delati in kaj je prav, v praksi pa se dostikrat ne znajdemo.)

Če delavski svet odloča o nečem mimo delavcev in proti njihovim interesom, potlej se sindikat seveda znajde v opo-

ziciji, toda le kot pobudnik dobro pretehtanih in resnično samoupravnih odločitev. Zgodi se tudi, da se sindikalno vodstvo sporazume z drugimi organizacijami, denimo s Socialistično zvezo ali z Zvezo komunistov o skupni akciji, potlej pa te organizacije podprejo sklep občinske ali republiške skupščine, ki ni v skladu s poprejšnjim dogovorom, in sindikat se znajde, kot pravimo, »na dilci«.

Zlasti veliko je o takšnih pojavih govoril tovariš iz Hrvaške. In njegove dokaj obširne razprave naj navedem samo eno misel. Njihov republiški zbor je pred nedavnim sklepal o bodoči ureditvi socialnega varovanja, pri tem pa ni upošteval stališč družbenih organi-

zacij. Vodstva drugih družbenih organizacij se sklepom zbora niso uprta, sindikat pa je vztrajal pri svojih stališčih in se je znašel v opoziciji.

»In potem so nas pozvali, naj vplivamo na naše članstvo, da se bo z referendumom zavzelo za odločitev zbora.«

(Marsikje rabijo sindikat le tedaj, ko se znajdejo v težavah. Treba je odpustiti nekaj ljudi in izvršilni odbor sindikalne organizacije sestavlja listo odpuščenih. Treba je, denimo, zmanjšati osebne dohodke in sindikat pošljejo v akcijo, da to neprijetnost delavcem »politično pojasni«.)

NISMO DOVOLJ ODLOČNI

»In tako se znajdemo na repu dogodkov. Bojimo se sporov, nismo dovolj odločni, najprej na ves glas nekaj govori- mo, potem pa se umaknemo. V najboljšem primeru negodujemo nad odločitvami drugih, s katerimi se ne strinjamo, in se po donkihotsko borimo z mlino na veter. Vloga sindikata v tej naši družbi ni prav urejena in naša organizacija kot celota še nima prave družbene veljave. Tudi ne v delovnih organizacijah. Pogosto se sprašujemo, zakaj sindikalno vodstvo v osnovni organizaciji ni bolj pogumno. Boji se posledic!«

(Seveda pa imamo kot sindikalna organizacija samo toliko veljave, kolikor si je ustvarimo z našim delom. Že znav-

Sredstvo za ohranitev svežine in vitalnosti

medex

poljuven

naj se je izkazalo, da ni dovolj, če deluje le izvršni odbor in če je predsednik zavzet za »našo stvar«. Naši člani so tudi v upravah podjetij in v skupščinah, v vseh družbenih in političnih organih, v vladi. Predsednik izvršnega odbora sindikalne organizacije, ki na sejah delavskega sveta govori v imenu sindikata, sindikata pa ni ali je navzoč v življenju članstva le tedaj, ko skliče občni zbor, se menda res »boji posledic«. Če pa je predsednik na teh sejah le glasnik stališča delavcev, organiziranih v sindikat, potlej nima vzroka za bojazen.)

PRVA SEJA OBČINSKEGA SINDIKALNEGA SVETA RAVNE NA KOROŠKEM

Statuti na rešetu

V sredo, 7. oktobra, je bila v Domu železarjev prva konferenca Občinskega sindikalnega sveta Ravne na Koroškem, ki se je je udeležil tudi podpredsednik Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Jože Globačnik. Delegati so razpravljali o analizi statutih delovnih organizacij iz Mežiške doline, sprejeli so delovni program Občinskega sindikalnega sveta do konca maja 1971. leta ter sklenili, da se bodo aktivno vključili v priprave na referendum za uvedbo krajevnega samopriskpeva za investicije v šolstvo in otroško varstvo.

Predsednik ravenskega občinskega sindikalnega sveta Alojz Jehart je v uvodni besedi v razpravo o analizi statutih delovnih organizacij poudaril, da je bilo zadnja leta sprejetih veliko novosti na področju temeljne zakonodaje. Sprejetih je bilo več zakonov, ki nedvomno predstavljajo nadaljnji korak v utrjevanju samostojnosti delovnih organizacij. Spremembe torej širijo avtonomne pristojnosti v normalni dejavnosti delovnih organizacij, hkrati pa pomenijo veliko priložnost za kar največjo samoiniciativnost. Vendar pa v večini delovnih organizacij teh možnosti niso izkoristili, in to kljub opozorilu, ki so ga naslovila občinska vodstva družbene političnih organizacij ravenske občine na vse samoupravne organe in vodstva delovnih organizacij in navzile seminarjev in drugih oblikam pomoči, ki jo je nudil občinski sindikalni svet članom komisij delovnih organizacij za izboljšanje nove samoupravne strukture in zakonodaje.

»Akcija ni povsem uspela, ni bilo aktivnosti in tudi ne takšne samoiniciativnosti, kot smo pričakovali,« je menil Alojz Jehart. Vseeno za to je po njegovem mnenju iskati v pomanjkanju ustreznih strokovnih kadrov pa tudi v premajhni interesiranosti in nezaupanju posameznikov. Podrobnejši pregled se sprejetih in dopoljenih statutih pa tudi opozarja na površnost in nesmanje sestaviljavcev, saj so

formulacije nejasne, uveljavljena je slaba terminologija, nekatere konkretne samoupravne rešitve pa imajo le malo skupnega z dejanskim stanjem, problemi in nalogami posameznih delovnih organizacij.

Med pomanjkljivosti, ki jih je mogoče zaslediti v dopoljenih statutih delovnih organizacij, kaže omeniti zlasti naslednje: delavski sveti so še vedno zadržali velik obseg pristojnosti, kar pomeni, da ni prišlo do delitve dela; individualna odgovornost je še naprej osredotočena v direktorju, pri čemer niso bile izkoriščene možnosti, da bi ustanovili več individualnih izvršilnih organov z vsemi odgovornostmi; delovne enote so še vedno bolj enote v tehnološkem smislu kot pa ekonomske in samoupravno zaključene celote; pomanjkljivost pa je tudi v tem, da pravzaprav v nobe-

nem statutu ni določena odgovornost za objektivno in pravočasno informiranje.

Nekatere delovne organizacije iz Mežiške doline doslej še niso izboljšale niti predlogov statutih. Sicer pa je v občini Ravne na Koroškem tudi precej organizacij združenega dela, katerih sedež je v drugih občinah. Ti kolektivni zaposlujejo skoraj 200 delavcev, zato je razumljivo, da so ob oceni statutih ravenski sindikati analizirali tudi odnose med organizacijami združenega dela in matičnimi delovnimi organizacijami. Ugotovili so, da gre izključno za organizacije združenega dela, ki imajo s statutom določen obseg samoupravnih pravic, čeprav so se vse družbeno politične organizacije zavzemale, da bi bile uveljavljene druge oblike organizacij združenega dela.

V OBJEKTIVU

OB LETOŠNJI RAZSTAVI SODOBNA ELEKTRONIKA NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU V LJUBLJANI

SEDEMNAJSTI SINONIM NAPREDKA

Od vseh začetkov, odkar v Ljubljani prirejamo sejme radia in telekomunikacij, avtomatizacije, nuklearne tehnike in elektronike, so te prireditve med obiskovalce razgrinjale nadvse pestro paleto dosežkov na teh področjih. Vendar je letošnja razstava — že sedemnajsta zapored — prav gotovo prekosila vse dosedanje. Bolj kot kdaj prej je očitno, da se SODOBNA ELEKTRONIKA pod kupolami GR v Ljubljani uvršča med največje sodobne gospodarske, znanstvene in tehnološke manifestacije v Evropi in da takega slovesa ni pridobila na račun številna razstavljalcev, marveč zaradi tega, ker le-ti predstavljajo resnično

najnovejšo žetev znanstvenih, tehničnih in tehnoloških dosežkov našega časa.

Znano je, da svet v elektroniki in z njeno pomočjo dosega neslutene dosežke v znanosti, proizvodnji materialnih dobrin, informiranosti, organizaciji in vodenju gospodarskih in drugih procesov, prodiranju v vesolje, širjenju znanosti itd. S te strani elektronika postaja sinonim napredka, ki mu ni videti meja. Glede na vrsto razstavljenih naprav za potrebe telekomunikacij in radiodifuzne službe ter elektronskih sestavnih delov, ki pomenijo osnovo za izdelovanje vseh elektronskih naprav, SODOBNA ELEKTRONIKA ni kdo

Minul torek je podpredsednik IS Skupščine SR Slovenije inž. Tone Tribušon odprl sedemnajsto razstavo Sodobne elektronike na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. V svojem uvodnem nagovoru je poudaril pomen elektronike v vsakdanjem življenju, potem pa si je v družbi številnih gostov in predstavnikov 280 razstavljalcev iz 19 držav z zanimanjem ogledal letošnjo sejsko prireditev

ve kaj zanimiva za poprečnega obiskovalca-nestrokovnjaka. Toda tudi laik lahko opazi in oceni, da se domača elektronska in njena spremljevalna industrija dostojno postavlja ob bok bolj in manj znanim svetovnim pro-

izvajalcem in to tako po izboru, kot po funkcionalnosti in oblikovni podobi razstavljenih eksponatov. In naj gre za Phillips, Itt Standard AG, Siemens, RFT, SGS iz Milana ali Marconi, njihovi predstavniki

enoglasno izjavljajo: v Ljubljani razstavljamo zato, ker želimo razširiti poslovne in kooperacijske stike z vašo elektronsko industrijo, v kateri vidimo sposobnega, kvalitetnega in zanesljivega partnerja... —mG

Ste slišali...

... da so bile pred reformo gospodarske organizacije udeležene v delitvi dohodka s 54,7%, leta 1966 s 63%, leta 1968 pa le še z 61,1%. Še bolj se je zmanjšala lastna udeležba podjetij pri financiranju razširjene reprodukcije, povečala pa se je udeležba bank. Iz tega je razvidno, da se v nasprotju s proklamirano politiko zožuje materialna osnova neposrednega samoupravljanja, k čemur v veliki meri prispevata tudi nezadovoljivo kreditiranje in neusklajenost bančne in kreditno monetarne mehanizma z načeli tržnega gospodarstva;

Padec konjunktura

(Nadaljevanje s 1. strani)

proizvodnje v prvem polletju 3,5%, v SFRJ pa 9,4%. Nasprotno pa so v manjših državah odstotki povečanja znatno višji, kar kaže na težnjo po izenačevanju povečevanja v svetu, zato manj razvite države razvijajo svojo proizvodnjo v hitrejšem tempu, da bi se pač bolj približale razvitim državam. Tudi v naši državi imajo manj razvite republike možnost, da hitreje razvijajo svojo industrijo. Vendar se to dogaja samo z Makedonijo, ki je s svojimi proizvodnimi indeksi stalno nad jugoslovanskim povprečjem, medtem ko Črna gora najbolj zaostaja.

V Sloveniji so med pomembnejšimi industrijskimi panogami dosegla velik razvoj elektroindustrija ter kemične in kovinske industrije, zaostajanje pa lahko ugotovimo pri barvisti in črni metalurgiji, tekstilni in papirni industriji.

Kljub temu, da konjunktura upada, se število zaposlenih v industrijskih podjetjih še vedno hitro povečuje. Sedaj je v slovenski industriji zaposlenih 11 tisoč več delavcev kot lani (za 5% več), tako da je v industriji — po podatkih za avgust — zaposlenih 258.427 delavcev. To je največ, kar smo kdajkoli zaposlili v industriji. Zaposleni v industriji pa predstavljajo 47,7% vseh zaposlenih v družbenem sektorju ali 55,9% zaposlenih v gospodarstvu.

In kakšni sta oskrba naše industrije z reprodukcijskim materialom ter likvidnost delovnih organizacij industrije?

Po podatkih za avgust je preskrba z reprodukcijskim materialom dobra; 66% podjetij izjavlja, da nimajo pripomb na preskrbo z domačim materialom, a približno enak odstotek (65%) ocenjuje preskrbo z uvoženim reprodukcijskim materialom kot dobro. Likvidnost pa je še vedno slaba, čeprav se je v primerjavi z julijem nekoliko izboljšala: julija je bilo 12% podjetij zadovoljnih s plačevanjem računov, avgusta pa se je ta odstotek povečal na 13%, 64% podjetij označuje stanje plačanih računov kot slabo, 23% kot kritično. Tudi stanje kreditnih sredstev je bilo v avgustu nekoliko boljše kot v juliju; julija je bilo s tem zadovoljnih 34% podjetij, avgusta pa 35%, medtem ko 55% označuje to stanje kot slabo, 10% pa kot kritično. Naročil tako za domači trg kot za izvoz imajo podjetja še vedno veliko. Industrija torej v glavnem sproti prodaja svoje izdelke.

Ti podatki govori, da dela naša industrija še vedno s polno paro, prodaja pa na kredit. Tega pa nismo hoteli doseči z reformo.

V. B.

Z reformo moramo nadaljevati

(Nadaljevanje s 1. strani)

Nekmetijska, zlasti industrijska proizvodnja, se povečuje hitreje kot v razvitih evropskih državah. V prvih osmih mesecih letos se je povečala v Sloveniji za skoraj 9% v primerjavi z enakim obdobjem lani (v jugoslovanskem merilu za 9,2% v prvih sedmih mesecih). Zaposlenost v družbenem sektorju je narasla za 4%, podobno kot znaša jugoslovansko povprečje. Izvoz blaga je večji samo za 8%, medtem ko je v državi narasel za 15%; uvoz pa se je povečal za 25%, a v državi za 27%. Osebnih dohodki so v tem obdobju narasli približno za 18%, v državi za 20%; medtem ko so se realni osebni dohodki povečali za 6,5%, pa so v jugoslovanskem povprečju v prvih sedmih mesecih narasli za odstotek manj. Cene na drobno so se povečale v Sloveniji za 11%, v državi pa za 9%.

Ti podatki jasno kažejo, da nekaterih glavnih ciljev reformne politike ne uresničujemo. Eden izmed vzrokov naraščanja inflacije so nepokrite investicije in neuskajana delitev naložb v osnovna sredstva. Ekspanzija investicijske porabe vsrkava skoraj celotno domačo proizvodnjo, črpa zaloge, povzroča hud pritisk na uvoz in razširja žarišča deficitnega financiranja.

Inflacijo nadalje zaostčuje visoka splošna poraba, ki je porasla za skoraj 22%, v jugoslovanskem povprečju pa za 25% kot v enakem obdobju lani. Inflacijski pritisk in visoka splošna poraba povzročata naraščanje proizvodnih stroškov in sedita med vzroke, zaradi katerih se globlje nominalni osebni dohodki dokaj neodvisno od gibanja produktivnosti dela. V takih gospodarskih razmerah je težko uveljaviti kakršenkoli uravnotežen sistem notranje delitve. In ne samo to, naraščanje stroškov in z njimi vred tudi nominalnih izdatkov za osebne dohodke je izvor neobvladanih tokov delitve doseženega dohodka v najrazličnejših smereh. Končne bilance povedo, da se zaradi takšnih nekontroliranih delitev stalno zmanjšuje delež združenega dela v dohodku, povečuje pa se udeležba države in bank v njem.

Zunanjetrgovinski blagovni primanjkljaj se je v državi povečal v osmih mesecih letos za 65% v primerjavi z istim obdobjem lani; mogoče ga bo le deloma pokriti z neblagovnim izvozom. Prav tako je ta primanjkljaj zaskrbljujoč tudi v slovenskem gospodarstvu. Takšne težnje povzročajo nadaljnje zadolževanje v tujini, ogrožajo mednarodno kreditno sposobnost gospodarstva in povzročajo zmanjševanje deviznih rezerv ter nas bolj oddaljujejo kot pa približujejo možnostim za ustvarjanje konvertibilne valute.

Inflacijska gibanja ogrožajo začetne uspehe reforme tudi glede uresničevanja enega izmed njenih glavnih ciljev — uveljavljanje vloge in vpliva proizvajalcev na reprodukcijske tokove. Materialna osnova

samoupravljanja in s tem manevrski prostor gospodarstva se že nekaj let scm slabšata, saj je gospodarstvo pod nevdzdržnim pritiskom hipoteke prejšnjega centralističnega sistema gospodarjenja in drugih obveznosti. V omenjenem obdobju so se najmanj povečale investicije gospodarskih organizacij — za 35 odstotkov, najbolj pa investicije federacije — za 200%, investicije organizacij pa za 128%.

In še naslednji podatek: celotno jugoslovansko gospodarstvo je lahko namenilo lani za svoje sklade komaj nekaj več kot 5 milijard dinarjev, medtem ko so zakonske in pogodbene obveznosti terjale od njega več kot 50 milijard dinarjev. Kako borna je materialna osnova samoupravljanja nadalje kaže dejstvo, da gospodarstvo razpolaga na samoupravni osnovi s komaj okrog 7% ustvarjenega nacionalnega dohodka, medtem, ko gre pglavinski del dohodka za izplačevanje zakonskih in pogodbenih obvez in odplačil.

Ko govorimo o inflaciji, je poudaril na seji CK ZKS Franc Popit, se nekateri, ki so ravnodušni do nje ali se zanjo v principu ali v praksi celo zavzemajo, premalo ali pa sploh ne zavedajo, da udarja po življenjski ravni delovnih ljudi in da najhujše prizadeva tiste kategorije delavskega razreda, ki imajo najnižje dohodke, in del prebivalstva, ki ima vnaprej določene prejemke, kot so upokojenci, kulturni, prosvetni delavci itd. Inflacija spodveda samoupravne odnose, ker povzroča razrednotenje samoupravnih odločitev in težišče odločanja prepušča stihiji in intervencijam državnih organov, ki se na tak način krepijo.

Take težnje je težko zajeziti v okviru prakse sedanjega ne-

izoblikovanega ekonomskega sistema in ekonomske politike, še zlasti zato, ker se protinflacijski ukrepi omejujejo preveč le na kreditne restrikcije v gospodarstvu, medtem ko ostajata tisti del razširjene reprodukcije, katerega nosilec so družbene politične skupnosti in zlasti federacija, avtonomen, neodvisen od gospodarskih tokov in vpliva proizvajalcev. Zlasti usodno je dejstvo, da najhitreje narašča investicijska poraba, katere nosilec so dejavniki izven proizvodnje.

KAKO BOMO SPREMENILI TOK SEDANJH GIBANJ?

Na zadnji seji CK ZKS je prevladalo enotno mnenje, da je treba gospodarstvo uravnovesiti in utrditi materialni položaj proizvodnih delovnih organizacij z odločnimi posegi na področje porabe, ki si jo privoščijo izvenogospodarski dejavniki. Komuniste čaka zelo zahtevna naloga: v delovnih kolektivih znova utrditi in razširiti spoznanje, da so reforma, stabilizacija in materialna osnova samoupravljanja v tesni medsebojni povezanosti in odvisnosti. Delavski razred je zato že po svoji družbeni vlogi še posebej zainteresiran za nadaljevanje reforme, seveda take, ki bo omogočila optimalni gospodarski napredek in optimalno gospodarsko uravnoteženost. Takšna usmeritev aktivnosti komunistov je potrebna tudi zato, da ne bodo gospodarske organizacije nepripravljene, ko se bodo gospodarske razmere spremenile in zaostrele.

V. B.

20 let samoupravljanja v Brestu

Kolektiv Industrije pohišta »Brest« Cerknica proslavlja te dni 20-letnico samoupravljanja v podjetju. »Brest« je napravil v 23 letih obstoja izreden razvoj. Letos dokončuje podjetje obsežno rekonstrukcijo, katere vrednost presega 4 milijarde din

Cerkniška dolina je bila med vojno predvsem gozdarsko, kmetijsko in živinorejsko področje. Gospodarska zaostalost je povzročila večjo ekonomsko emigracijo s tega področja. Leta 1947 so iz manjših obratov ustanovili podjetje Brest, ki je zaposlovalo 320 delavcev. Danes je v Brestu zaposlenih skoraj 1600 delavcev, pretežno ljudi iz Cerkniške doline. Ob svoji rasti je kolektiv skrbel tudi za nenehno strokovno usposabljanje delavcev. Pred nekaj leti so začeli s šolanjem tehničnega kadra v oddelku srednje tehnične šole lesne smeri v Cerknici.

V letih 1964 in 1970 je bila izvedena velika rekonstrukcija proizvodnih naprav in objektov, ki je veljala več kot 4 milijarde S din. Modernizacija podjetja je povzročila rast proizvodnih kapacitet. Tako bo znašal letošnji celotni dohodek podjetja 18 milijard din, — v primeri z 12 milijardami realizacije v letu 1969 — v nekaj letih pa bodo dosegli 23 milijard S din. Brest je že dosegel raven ene najboljše opremljenih in organiziranih industrij, to pa ga ob enem mobilizira za nove akcije v proizvodnji in na tržišču. Sodobno vodenje proizvodnje po sistemu in programu ter nabava elektronskega centra prinašata podjetju nove odgovornosti. Kolektiv Bresta jim bo kos, kar je dokazal v vseh teh letih s svojo voljo, vztrajnostjo in marljivostjo.

V počastitev 20-letnice samoupravljanja je bila na Brestu svečana seja centralnega delavskega sveta. Predsednikom delavskih svetov in upravnih odborov samoupravnega obdobja so podelili spominska darila. Na seji sta spregovorila predsednik centralnega delavskega sveta inž. Drago Mazij in glavni direktor podjetja Jože Lesar. Kolektiv je v imenu družbeno-političnih organizacij in občinske skupščine pozdravil Janez Pakiž, predsednik občinskega sindikalnega sveta. V sklop svečanosti ob praznovanju sodi še sprejem upokojencev Bresta, ki si bodo ogledali modernizirano proizvodnjo, ter različna športna srečanja med delavci Bresta.

S. F.

ISKRA na sejmu elektronike

Združeno podjetje »Iskra« iz Kranja, ki ima v svojem sestavu 15 specializiranih tovarn, je nedvomno največje jugoslovansko podjetje s področja elektromehanike, telekomunikacij, elektronike, avtomatizacije in sestavnih delov. »Iskrin« program obsega nekaj tisoč različnih izdelkov. Del te proizvodnje — predvsem elektronske elemente in elektronske naprave — pa je Iskra predstavila tudi na letošnjem 17. sejmu »Sodobna elektronika«.

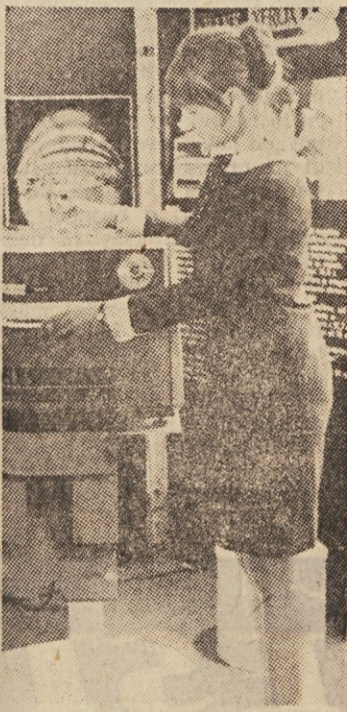
Poleg elementov za elektroniko, s katerimi »Iskra« oskrbuje ne-le domače, marveč tudi tuje tržišče, je to podjetje razstavilo še številne elektronske naprave, ki jih je razvilo v lastnih raziskovalnih in razvojnih laboratorijih ali pa v širokem sodelovanju s priznanimi tujimi proizvajalci. »Iskra« je namreč s pomočjo industrijskih kooperacij in poslovnih trgovskih vezi zelo tesno povezana z mednarodnim tržiščem, njena specializirana organizacija za komercialne zadeve Iskra Commerce pa zastopa na domačem tržišču številna tuja podjetja, med njimi ITT (International Telephone and Telegraphic Corporation) in njegove evropske članice, Control Data Holding iz Luzerna, avstrijski GOERZ, Electro GMBH z Dunaja, Electronique Appliquee iz Pariza, italijanski Solari in druge.

Na letošnjem sejmu predstavlja »Iskra« tudi svoj inženiring. »Iskra« namreč nudi in izvaja inženiring za vse signalno varnostne in telekomunikacijske naprave v železniškem

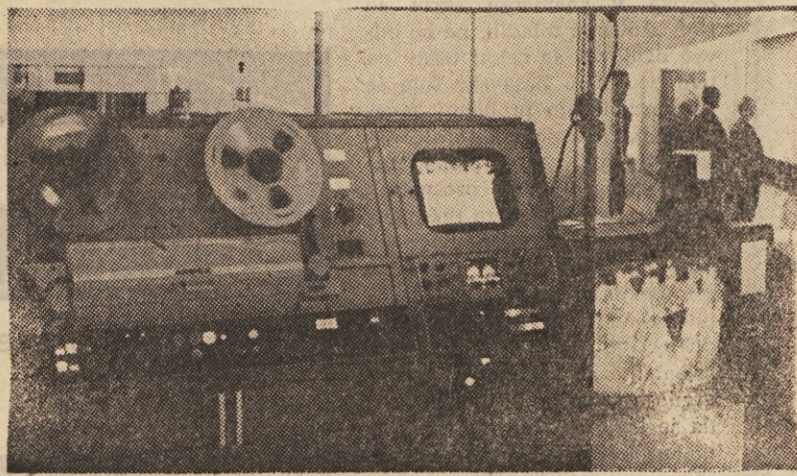
prometu. S temi napravami je opremila že 50 jugoslovanskih železniških postaj. »Iskra« nudi in izvaja inženiring tudi za vse naprave za informacije ob hitrih avtomobilskih cestah. Tako bo, na primer, avtomobilska cesta Vrhnika—Postojna v celoti opremljena z Iskrinimi napravami za informacije. Zanimanje za inženiring na tem področju pa je veliko tudi v drugih jugoslovanskih republikah, zlasti na Hrvaškem ter v Bosni in Hercegovini. S svojimi kooperanti izvaja »Iskra« tudi inženiring za opremljanje bolnišnic z najsodobnejšimi napravami, kot so telefonske centrale in telefoni, interkomunikacijski sistemi, zvočne in požarno-varnostne naprave, TV naprave, kinoprojektorji, elektronski in nuklearni medicinski instrumenti. S tako opremo bo »Iskra« opremila tudi nove klinične bolnišnice v Ljubljani. V kooperaciji izvaja »Iskra« tudi inženiring za požarno-varnostne naprave in naprave proti vlomom. To so avtomatske elektronske naprave za pravočasno odkrivanje vzloma, napada ali požara in za prenos alarmnega signala na določeno mesto. Razen tega »Iskra« projektira, dobavlja in montira usmerniške naprave za potrebe galvanskih delavnic, napajalnih naprav za telefonske centrale in podobno. »Iskra« na sejmu predstavlja tudi inženiring za avtomatizacijo v industriji. Naloga biroja za avtomatizacijo energetike pa je projektiranje, prodaja in montaža vseh energetskih naprav, v prvi vrsti za elektro-gospodarstvo in druge velike potrošnike električne energije.

mZ

Tehniški muzej Slovenije na vsakokratnem sejmu elektronike predstavi zgodovino in razvoj različnih aparatov, ki so v vsakdanjem življenju tako rekoč nepogrešljivi. Letošnji obiskovalci sejma so lahko spoznali razvoj gramofona od Edisonovega fonografa do današnjega električnega gramofona s stereo ojačevalci. Na sliki: kavarniški gramofon na trbloju iz dvajsetih let našega stoletja

Delovne organizacije pri svojem poslovanju marsikdaj potrebujejo večje število kopij različnih dopisov ali originalnih dokumentov in načrtov. Klasični razmnoževalni postopki so dragi in zamudni. Angleška trdka RANK XEROX pa je na sejmu prikazala več svojih najsodobnejših razmnoževalnih strojev, katerih delovanje temelji na uporabi dosežkov elektronike. Ti stroji v minuti odtisnejo od 9 do 60 originalu povsem enakih kopij. Pri tem je vseeno, ali je original napisan na roko, s pisalnim strojem ali pa natisnjen

V razstavnih paviljonih domačih in tujih proizvajalcev ter zastopniških in trgovskih podjetij se je obiskovalec ponujala nadvse pestra paša za oči. Medtem ko so strokovnjaki malodane povsod lahko dobili podrobna pojava in o razstavljenih novostih in drugih eksponatih, se »navadni« državljani najbolj zanimali za možnosti nakupa najnovejših modelov akustičnih aparatov doma in tuje proizvodnje

Na področju elektronike in telekomunikacij so v naslednjih letih v naši državi predvidene velike investicije v modernizacijo telegrafsko-telefonskega omrežja in naprav, oziroma v zvezi z uvajanjem rednega drugega TV programa in barvne televizije. Nič čudnega torej, da so se na ljubljanskem sejmu in z upanjem na dobre kupčije srečali vsi proizvajalci tovrstnih naprav in opreme, ki količikaj pomenijo tudi v svetovnem merilu. Na sliki: magnetoskop za barvno televizijo švicarske družbe AMPEX

SINDIKATI NA OBALNEM PODROČJU
O OTROŠKEM VARSTVU

Brez delovnih organizacij ne bo šlo

Znano je, da je varstvo otrok najbolj pereče za mlade družine, kjer sta oba starša zaposlena. To tudi za območje slovenske obale ni nič novega, saj prevladujejo tod mlade družine in kar 50 % žensk je zaposlenih. Zavaljo tega in pa zato, ker je 27 % vsega prebivalstva na obalnem območju starega do 15 let, občutijo tod pomanjkanje vzgojno-varstvenih ustanov še težje kot drugod. Lahko bi rekli, da je večina otrok, katerih starši so zaposleni, ali sama doma ali pa so prepuščeni cesti. Na obalnem območju je v organiziranem varstvu namreč samo 7,3 % otrok do 15. leta starosti. Tudi šoloobvezni otroci imajo organizirano varstvo, ki pa je zaradi premajhnih kapacitet skoraj bi lahko rekli simbolično; saj je v njem 3,2 % otrok, in še ti navadno niso iz delavskih družin.

Ko je komisija za življenjske in delovne pogoje pri Obalnem sindikalnem svetu na razširjeni seji minuli mesec razpravljala o problematiki otroškega varstva, je temeljito obdelala vse možnosti, obenem pa tudi vzroke, zakaj na tem področju niso krenili naprej. Predvsem so poudarili, da bi morali tudi otroško varstvo obravnavati kot element boljše produktivnosti zlasti v delovnih organizacijah. Otroški dodatek je po mnenju članov komisije samo eden od faktorjev pomoči družinam, ki imajo več otrok. Niso razpravljali le o tem, da je ta dodatek simboličen, temveč so načeli predvsem tiste oblike, ki naj bi se uveljavile v delovnih organizacijah, če hočejo resnično pomagati tistim družinam, ki imajo več otrok in ki so te pomoči najbolj potrebne. Možnosti takšne pomoči so različne od regresiranja organiziranega varstva, počitniških kolonij, izletov, do finančne pomoči za dejavnost krožkov, regresov za dopuste itd.

Vse tri obalne občine imajo izdelane programe razvoja otroškega varstva za pet let naprej. Po teh programih naj bi bilo v petih letih vključenih v varstvo 24 % otrok. Vendar pa so člani komisije še posebej poudarili nujnost varstva najmlajših, to je otrok do drugega leta starosti. V Kopru in Izoli taki ustanovi sicer imajo, čeprav so kapacitete obeh veliko premajhne za naraščajoče potrebe. Še posebej je problematično varstvo otrok do drugega leta starosti v Piranu, ki take ustanove sploh nima.

Nič manj pomembno kot varstvo predšolskih otrok ni varstvo šolarjev, zlasti zaradi tega, ker na obalnem področju ugotavljajo, da se po šoli mnogi otroci zaposlenih staršev potikajo po cestah. Organizirano varstvo šolarjev pa je odvisno od šolskih kapacitet, ki bi obvezno morale vključevati tudi telovadnice, šolske kuhinje, igrišča itd. Razen v Piranu, ki ima kolikor toliko zadovoljive pogoje za pošolsko varstvo, na obalnem področju za sedaj nimajo nikakršnih možnosti, da bi šolarji imeli po šolskem pouku primerno varstvo. Spodbuden je sklep izolske občinske skupščine, ki zagotavlja, da bosta izolsko gospodarstvo in občinska skupščina zbrala 90 milijonov starih dinarjev za gradnjo vzgojno-varstvene ustanove. Slej ko prej pa ostajajo odprte še potrebne šolske kapacitete in ne nazadnje potrebe po ustreznem vzgojiteljskem kadru, ki ga na obalnem področju za organizirano varstvo primanjkuje. K. C.

NA ROB TEDNU OTROKA OD 5. DO 11. OKTOBRA

Varstvo ne gre v korak s potrebami

Do letos je bilo vključenih v organizirano varstveno predšolsko dejavnost 30.000 slovenskih predšolskih otrok

Tre dni se je sestalo predsedstvo Zveze prijateljev mladine na razširjeni seji, ki je bila pravzaprav posvečena letošnjemu tednu otroka od 5. do 11. oktobra. Osnovna tema razgovora je bila: vloga izobraževanja in skrbi družbe za normalni razvoj otrok in mladine.

»Letos je torej naša pozornost poudarjeno usmerjena na probleme varstva in izobraževanja.« je v uvodni besedi povedal Milojko Vidmar, podpredsednik Zveze prijateljev mladine Slovenije. »Pri tem nas ne sme motiti dejstvo, da smo o večini nalog že govorili. Če jih ponavljamo, pomeni, da še niso uresničene. Torej moramo razmisliti o našem pristopu, ki bo bolj učinkovit.«

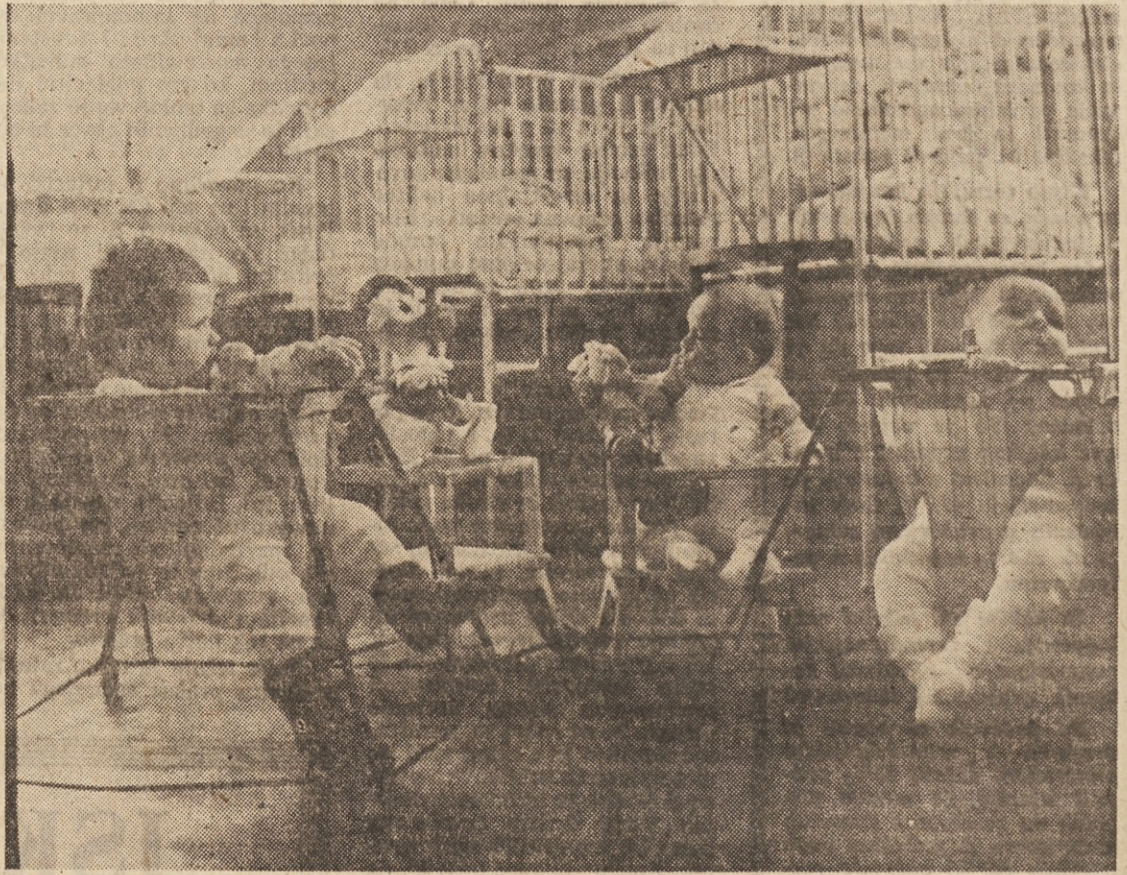
NAPREDEK, TODA ŠE NEZADOVOLJIV

Kljub sprejetim načrtom, da bo do letošnjega leta vključenih v organizirano predšolsko varstveno vzgojno dejavnost 30.000 slovenskih otrok, jih je bilo doslej vključenih le 62 odstotkov. Ob tem pa je zelo žalostno dejstvo, da je v dnevno varstvo zajetih le blizu 10 odstotkov do 6 let starih vseh predšolskih otrok. Nekaj boljše rezultate glede varstva predšolskih otrok smo zabeležili pri otrocih med 6. in 7. letom starosti — šolskih novincih, to so tisti, ki se pripravljajo na šolo. Teh je bilo v tako imenovane male skrajšane šole, ki so priprava na vstop v šolo, do lani vključenih 62,5 odstotka. Blizu 5000 šolskih novincev pa se je pripravljalo na šolo v otroško varstvenih ustanovah. To pomeni, da je bilo do lani v predšolsko varstvo vključenih 82 odstotkov vseh slovenskih šolskih novincev. Letos pa je ta odstotek narasel še za 9 od-

stotkov, tako da je bilo omenjenih otrok vključenih že 91 odstotkov. Na videz je to izredno visok odstotek. Toda upoštevati

precej izkrivlja pravo sliko razmer glede predšolske varstveno vzgojne dejavnosti v naši republiki. Ob tem pa omenjena obli-

nost kvalitetnega pouka za mnoge otroke, ki so še do nedavnega obiskovali pouk na nižje organiziranih šolah v kombini-

moramo, da je večina otrok med 6. in 7. letom starosti, razen 5000, ki so v vrtcih skozi vse leto, vključenih v male šole le 3 mesece letno. Tako omenjeni odstotek vključenih šolskih novincev v predšolsko varstvo

ka dela s strani temeljne izobraževalne skupnosti, vsaj kar zadeva financiranje, še ni priznana. Učiteljice in vzgojiteljice delajo to v prostem času, poleg svojega rednega dela.

V oddelke podaljšanega bivanja v osnovnih šolah je zajetih le 4,5 odstotka šolskih otrok, nadaljnjih 14 odstotkov, predvsem prvošolcev in drugošolcev, pa je še zmeraj vključenih v vzgojno varstvene zavode za predšolske otroke. Te številke pomenijo sicer določen napredek, vendar še zmeraj nezadovoljiv glede na potrebe organiziranega varstva v naši republiki.

POVEČANA FINANČNA SREDSTVA

V zadnjih dveh letih so se pomembno povečala finančna sredstva, ki so namenjena vzgoji in izobraževanju tako v skladih izobraževalnih skupnosti kot tudi v skladih otroškega varstva. Izvedena je bila sanacija osebnih dohodkov prosvetnih delavcev, kar je prav gotovo zelo spodbudna družbena akcija. Po mnenju članov predsedstva Zveze prijateljev mladine Slovenije bi morale tej akciji slediti nove, da bi kar najhitreje dobili v vzgojno izobraževalne zavode sodobne učne pripomočke ter bi tako lahko uvedli moderne učne metode.

Znana so prizadevanja Zavoda za šolstvo SRS, drugih upravnih in samoupravnih organov ter znanstvenih ustanov, da bi šolo modernizirali tudi v vsebinskem pogledu. Letos se je namreč prvič zgodilo, da so bile podeljene štipendije nadarjenim absolventom osnovnih šol in tako ustvarjene ugodnejše razmere glede možnosti njihovega nadaljnega šolanja. Počasi, toda dosledno se izboljšuje tudi mreža vzgojno izobraževalnih zavodov, s tem pa se veča tudi mož-

ranih oddelkih. Danes je takih otrok v Sloveniji še blizu 15.000, medtem ko jih je bilo pred šestimi leti še skoraj 25.000.

NAJBOLJ ŽGOČI PROBLEMI

Mimo dejstev, ki smo jih že omenili, pa so člani predsedstva in številni povabljeni gostje opozorili še na vrsto zares žgočih problemov varstva in izobraževanja. Tako na primer začeta akcija za izgradnjo 100 šol, ki jo je prav Zveza prijateljev mladine z vso vno podprla, ni povsem uspela. Brez izgradnje potrebnega šolskega prostora pa prav gotovo ne moremo pričakovati boljše realizacije podaljšanega bivanja in razširitve vzgojno izobraževalnih dejavnosti šol.

Skoraj brez primere, vsaj v razvitem svetu, so menili na seji, pa je naš odnos do tistega dela izobraževanja in vzgoje, ki ima poleg svoje rekreativne funkcije še nalogo usposabljanja mladi rod za kulturno in smotno izrabo prostega časa.

»Smotrna izraba prostega časa pa je po mnenju strokovnjakov prav tako pomemben dejavnik oblikovanja človeka in njegovega vraščanja v sodobno družbo, kot je pouk. Ob častni izjemi pedagoške akademije v Mariboru in redkih ter nesistematičnih pol do endodnevni seminarjih, ki jih organizira Zveza prijateljev mladine Slovenije, ne moremo govoriti o nujnem usposabljanju mentorjev za delo z mladino in za mladino. Možnosti šole so torej omejene, ne samo časovno in prostorsko, marveč tudi kadrovske. Zato moramo tudi iz čisto psiholoških razlogov iskati poleg novih vsebinskih in metodičnih prijemov tudi današnjim razmeram ustrežnejše organizacijske oblike.« je med drugim v svojem referatu poudaril Milojko Vidmar, M. Z.

LETOŠNJI TEDEN OTROKA V ZASAVJU

USMERITEV NA BISTVENE PROBLEME MLADIH

Ob letošnjem tednu otroka v Zasavju niso imeli tradicionalnih prireditev in zunanjih manifestacij, temveč so se poskusili lotiti proučevanja nekaterih najbolj aktualnih vprašanj, ki danes tarejo predšolske in šolske otroke. V prvi vrsti je spodbudno to, da so načeli nekatere probleme mladih, ki jim bo treba v prihodnje posvetiti izdatnejšo družbeno skrb

Najbolj aktualna so vprašanja organiziranega varstva otrok. Vanj je za zdaj vključenih samo okrog 900 malčkov, potrebe pa so najmanj dvakrat tolikšne. V središču revirjev so morali letos v že tako prenapolnjene varstvene ustanove sprejeti še nekaj več otrok, ker jih starši med svojo odgovornostjo niso imeli možnosti zaupati nikomur v varstvo. Kaže, da bo šele prihodnje leto nekoliko več prostora za najmlajše trboveljske občane, ker bodo dogradili novo varstveno ustanovo in začeli zidati še drugo. V Zagorju ob Savi bodo zastavili novogradnjo prihodnje dni. Gre za prvo sodobno centralno ustanovo, v kateri bodo uredili tudi varstvo za najmlajše. Stroški bodo znašali nad 3 milijone din.

Podrobnejše proučevanje zdravstvenega stanja zasavskih šolarjev odkriva, da ima več otrok težave z zdravjem. Poškodbe hrbtenic otrok so v porastu predvsem zavaljo pomanjkljive telesne vzgoje in telovadbe sploh pa tudi zavaljo napačne drža pri pouku in učenju. Še bolj zaskrbljujoče je stanje na področju prehrane. Letos se je za šolske malice pri-

glasilo manj otrok kot lani. In če ne bi šolska vodstva ter krajevne skupnosti, vsaj ponekod,

pomagala socialno prizadetim otrokom, bi bilo prejemnikov teh obrokov hrane še manjše.

Zadnja podražitev kruha zagotovo ni prispevala k temu, da bi več otrok prejemalo šolske malice in v Zasavju podpirajo predlog Zveznega in Republiškega sveta sindikatov, naj bi povečali minimalne osebne dohodke in tudi drugače posegli v to problematiko. Uveljavilo se je tudi stališče, da bi delno povečanje otroških dodatkov družinam bila edina možna družbena intervencija v zvezi s podražitvijo kruha, ki bi staršem z več otroki zagotovo pomagala iz zagate.

Ker je bil letošnji teden otroka v znamenju skrbi za izobraževanje mladih, ne bo odveč ugotoviti še nekaj težav na tem področju. Zasavske šole še venomer tarejo problemi zavoljo pomanjkanja prostorov, deloma pa tudi zaradi pomanjkanja usposobljenih prosvetnih delavcev, predvsem za predmetni pouk. V Trbovljah imajo na osnovni šoli Ivana Cankarja celo tretjo izmeno pouka in problema ne bodo odpravili prej, dokler ne bodo zgradili nove osemletke. Na srečo so novo gradnjo že zastavili in računajo, da jo bodo izročili svojemu namenu najkasneje ob pričetku šolskega leta 1972/1973.

Bogat asortiment damske jesenske konfekcije. Na oddelku damske konfekcije prodajamo ekskluzivne, visokomodne modele v omejenem številu.

V MODNI HIŠI razen damske tudi bogata izbira moške in otroške konfekcije in pletenin.

PRODAJNI SERVIS.

modna hiša

LJUBLJANA — MARIBOR — OSIJEK

BREST
POHIŠTVO

VAŠE POHIŠTVO V LETU 1970

Izbrajte PATRICIJA

CLAUDIJA

ALEKSANDRA

ali nova FLORIDA

Za vas izdeluje
BREST Cerknica

7 DNI V VOJAŠKI SUKNJI

Ze zgodaj zjutraj je ondan pokalo v gozdu nad vasjo. Slišali so se posamezni strel in vmes rafali brzostrelk. V Domu narodne obrambe sem našel le Janeza Učakarja, načelnika za splošni ljudski odpor pri Svetu za narodno obrambo mesta Ljubljane.

»Fantje so na terenu. Danes imajo vaje.« Res je bil lepo ureden dom skoraj prazen. Le kuharji, ravno tako vojni obvezniki, so že pripravljali kosilo. Prav pretresljivo lepo je dišalo po pečenem mesu, tako da bi se najraje najprej podal v kuhinjo. Sli smo le mimo in Janez Učakar je začel razlagati:

»Približno pred letom dni smo v Sloveniji napravili program ljudskega odpora. Je edini tak v Jugoslaviji. Ko smo zadnjič imeli obisk visokih vojaških predstavnikov, so naš program zelo pohvalili.«

Dom je vse leto zaseden. Vsak ponedeljek pokličejo rezervne oficirje, bodoče starešine oddelkov ljudskega odpora. Istočasno pridejo tudi orožarji, kuharji in bolničarji. Pet dni potem obravnavajo teoretično in praktično nalogo iz programa. Prvi dan dobijo obleko in orožje. Potem proučujejo izvedbo mobilizacije in organizacije splošnega ljudskega odpora. Precej časa posvetijo taktiki. V učilnici in na terenu obravnavajo zasedo, napad in obrambo v vseh mogočih okoliščinah. Proti koncu tedna se jim pridružijo še diverzanti, ki se seznanjajo z različnimi vrstami min. Za starešine so potem še strelske vaje s pištolo in brzostrelko.

V soboto pride »vojska«. Vojaki pridejo samo za dva dni. Starešine dobijo svoje oddelke in skupaj z njimi praktično pre-

zaslužil naziv dobrega strelca.

»Saj ni čudno, da ne gre. Prvič dobiš orožje v roko. Stara je kot zemlja, pa še roke se ti tresejo od mraza. Le kako boš potem kaj zadel.« se je izgovarjal nekdo, ki mu je šlo vse v »bojno brdo«, to je mimo tarče. »Dobri« so morali preslišati

Diverzanti narodne obrambe poslušajo svojega predavatelja. Res, da imajo sedaj opravka s šolskimi minami, ki niso nevarne. Ko pa bodo dobili prave — bojne, bo vsaka preslišana beseda lahko usodna

Dolgo je že, ko so se učili čistiti orožje. Kdor ni doma vadil na kuhinjski posodi, se pač mora naučiti znova

Ko so oni služili vojaški rok, teh pušk še ni bilo. Polavtomatske so. Kmalu jih bodo imeli vsi naši vojaki

»Neverjetno, pa tako se mi je tresla roka.« Pri streljanju s pištolo roka kar noče ubogati. Se izkušeni tovariši s čini zgrešijo včasih celo tarčo

precej zbadljivih pripomb in smeha tovarišev, kadar se je pokadilo nekaj metrov od tarče. Medtem ko so se eni trudili, da bi se uvrstili med dobre strelce, si je druga skupina ogledovala različno orožje: novo polavtomatsko puško, strojnico, pištolo in neke vrste minometalcev.

»S tako puško sem bil jaz najboljši v četi.«

»Lahko se hvališ, ko danes ne streljamo s puško. Koliko si pa z avtomatom naredil?«

»Ja, ni mi šlo. Veš...«

Skupinica najbolj »zmrznjenih« si je med skalami kurila ogenj in beseda je tekla o dogodivščinah med služenjem vojaškega roka. Pogovor je o tem vedno neizčrpen. Se tak redko-besednež postane ob spominih na vojaško suknjo zgovoren.

»Zbor za streljanje s pištolo!«, je padla komanda.

Zopet so streljali po skupinah.

»Roka se mi trese. Nič ne bom zadel.«

»Saj ni čudno, nisi več mlad. Poglej mene, kot pribita stoji pištola.«

Janez Habjanič, visokokvalificirani izolater ljubljanske »Termike« si že več kot 15 mesecev služi kruh v tujini. V Frimmersdorfu blizu Kölna v Zvezni republiki Nemčiji. Tja ga je namreč poslalo ljubljansko podjetje »Termika« in skupaj z njim še 35 izolaterjev.

»V Frimmersdorfu smo v elektrarni opravili vse izolacije,« mi je te dni pripovedoval Janez Habjanič, ko se je mudil doma na kratkem dopustu. »Pri teh delih sem vodil delo 35 naših izolaterjev. Mislim, da smo nalogo dobro opravili. Čeprav se sprva zaradi pomanjkanja znanja nemščine nisimo kdo ve kako znašli, smo

terjev zaslužim mesečno 1400 mark. Razen tega pa dobim v Termiki osemdeset odstotkov osebnega dohodka, ki bi ga zaslužil, če bi delal doma. Če odštejem 300 do 400 mark, ki jih porabim za hrano, prihranim mesečno 800 do 900 mark. To pa samo v primeru, če si razen hrane res ničesar ne privoščim. To, kar dobim, niti ni tako slaba plača. Vendar, če bi delal direktno preko Termike in ne preko omenjene holandske firme, bi zaslužil na uro 6 mark in 14 mark terenskega dodatka, zdaj pa zaslužim 3,35 marke na uro in 14 mark terenskega dodatka na dan.«

Janez Habjanič je nezadovoljen s svojim nagrajevanjem,

Izolaterjeva pripoved

lanci in delavci iz drugih delov, ki so sodelovali pri gradnji omenjene termoelektrarne, dobro počutili. Tehnologija pri izolacijskih delih je bila povsem enaka naši, je pa seveda priprava dela nemških izolaterjev na mnogo višji ravni, kot je naša. Tudi mi smo se morali vključiti v takšen način dela, kar je bilo za nas karisto, saj smo si pridobili mnogo dragocenih izkušenj...«

Toda bolj kot o delu pri izgradnji termoelektrarne je Janezu Habjaniču stekla beseda o drobnih vsakdanjih problemih, ki se z njimi srečujejo naši delavci v Zvezni republiki Nemčiji.

»Stanujemo dobro, čeprav smo v barakah ob gradbišču. Čistoča je v naših »domovih« v tujini izredna. Težave pa so s hrano, kajti če si ne kuhamo sami, potem so tudi izdatki večji. Veste pa, da je marsikateri od nas šel na delo v tujino zato, da si več zasluži. Šeststo mark bi bilo premalo za hrano, če bi se hranili v restavraciji. Tako pa jemo ceneje v svoji režiji. Zase moram reči, da s kuhanjem nimam težav.«

»Kako pa je z zaslužkom?« sem ga povprašal.

»Najprej vam moram pojasniti, da delam s posredništvom holandske firme, s katero naše podjetje poslovno sodeluje. Kot vodja naših izola-

terjev posebej zato, ker navaden delavec v Zvezni republiki Nemčiji pri istih delih, kot so jih opravljali izolaterji Termike, zasluži mesečno blizu 2000 mark in tuji več.

»Ne verjamem, če bom šel pod istimi pogoji nazaj v Zvezno republiko Nemčijo,« se je potožil. »Vsaj 500 mark mi morajo na mesec več plačati. Tarko bi jih zaslužil skupaj blizu 1900 in se vsaj približal zaslužkom domačih delavcev. Prav zdaj se z vodstvom našega podjetja pogajam o tem. Skoraj prepričan sem, da bodo moji želji ugodili. Pa ne me napak razumeti. Nisem lovec za denarjem. Zahtevam le to, kar mi gre. Biti ločen od družine, imeti neredno prehrano in naporno delati vse dneve, le ni kar tako.«

Janez Habjanič je na koncu razgovora načel še nekaj, kar pa z denarjem nima nobene zveze.

»Več kot leto dni smo delali pri izolacijah v hidrocentrali in nihče od vodilnih delavcev iz matičnega podjetja, pa čeprav so hodili po Zvezni republiki Nemčiji, nas ves ta čas ni obiskal. Saj veste, mnogokrat pa domač človek in domača beseda mnogo več zaležeta kot ne vem kakšni denarji. Se posebej, če si daleč proč od doma, med tujimi ljudmi.«

M. ŽIVKOVIČ

Pa je vseeno šlo mimo tarče in zopet je bilo dovolj snovi za smeh.

Poslovili smo se od strelcev in se pridružili skupini diverzantov. Ne verjamem, da so bili veseli, ko so morali zaradi fotografiranja vajo ponoviti in se ponovno plaziti po rosnih travah.

Sedaj delajo s šolskimi minami, konec tedna pa bodo minirali zares. Pustili smo jih, da so minsko polje zopet očistili in se

vrnili v dom.

»Precej rezervistov, ki so določeni v teritorialne enote, je že opravilo vaje,« je še povedal tovariš Učakar. »Prav zadovoljni smo. Starešine potem sami sklicujejo svoje enote in z njimi vadijo. Bolj so samostojni in imajo večjo odgovornost. Pa še teren obvladajo, saj ga dobro poznajo.«

TEKST IN FOTO
ANDREJ AGNIC

Malo prisiljen nasmeš in filmska drža pred streljanjem s pištolo. Čeprav je kot gradbeni inženir bolj vajen računalna, se je s pištolo zelo dobro odrezal

PO REDNI SKUPŠČINI KOMUNALNE SKUPNOSTI ZA ZAPOSLOVANJE GORENJSKIH OBČIN

Prosta učna mesta

Sodelovanje delovnih organizacij z Zavodom za zaposlovanje bi bilo lahko veliko uspešnejše, če bi delovne organizacije pravočasno prijavljale svoje potrebe

Na prvi redni skupščini komunalne skupnosti za zaposlovanje občin Kranj, Radovljica, Jesenice, Škofja Loka in Trzin, ki je bila pred dnevi v Kranju, so člani razpravljali tudi o šolanju mladine, potem ko dokonča obvezno osemletko. Kljub temu, da so želje mlade generacije zelo različne in možnosti nadaljnje šolanja na Gorenjskem velike, pa podatki Komunalnega zavoda za zaposlovanje Kranj kažejo, da bo ostalo tudi v letošnjem šolskem letu na tem območju precej prostih učnih mest.

Poglejmo, kakšne so namere učencev: največ, to je 621 mladih ljudi, se je odločilo še za eno leto šolanja na osemletki. Prav toliko jih je v anketi napisalo, da gredo v uk in v poklicne šole. Skoraj 400 šolarjev mika priučitev, medtem ko se jih je 228 odločilo za tehniško šolo, 213 pa za gimnazijo. Za pedagoško gimnazijo se je v anketi navduševalo 77 mladih ljudi, za administrativno šolo 41, za ekonomsko šolo pa samo 39. Šolanja ne misli nadaljevati 42 mladih, odločili so se za delo na kmetiji.

V popolnih srednjih šolah na Gorenjskem lahko letos sprejmejo 970 dijakov. To pomeni, da kapacitete niso izkoriščene, saj je bilo kandidatov le 816. Vsekakor pa je bolj zaskrbiljujoča razlika med namerami in možnostmi poklicnih in vavenskih šol. Za šolanje na poklicnih vavenskih šolah se je na Gorenjskem odločilo 621 učencev in učenk, možnosti pa so za 346 mest večje!

Ob tem je na moč zanimiva tabela prostih učnih mest za Gorenjsko, ki je bila pripravljena v začetku meseca septembra. Samo v kovinski stroki primanjkuje v letošnjem šolskem letu skoraj 100 učencev. Večno deficitarna gradbena stroka še vedno najbolj išče zidarje in tesarje. Ob tem, pa naj mimogrede povemo, da so sedanji podatki v primerjavi z lanskimi in še starejšimi nekoliko bolj spodbudni. Gradbena podjetja namreč vse uspešneje dobivajo kandidate za svojo stroko. Učenci, ki so uspešno zaključili vsaj štiri razrede, se lahko na stroške zavoda za zaposlovanje in gradbenih podjetij dopolnilno šolajo

pri delavski univerzi. Do konca letošnjega leta bodo ti ljudje vključili osmi razred in se nato vključili kot vajenci zidarji in tesarji v gradbeno stroko.

Tudi gostinci na Gorenjskem intenzivno iščejo kandidate za kuharje in natakarje. Iščejo fante in dekleta, toda, brez uspeha. Pomanjkanje mladih ljudi je dalje čutili v elektrostroki. Tako je danes na območju Gorenjske več kot 30 prostih učnih mest za elektroinstalater-

je, elektromonterje, elektrovarilce, obratne električarje in PTT monterje. Celov v popularni avto-stroki imajo mesta. Najbolj iščejo avtoličarje, avtotapetnike, in kar se v minulih letih ni pripetilo: celo avtomehanikov primanjkuje. In končno, tudi trgovska in tekstilna stroka potrebuje precej vajencev.

Seveda je vzrokov za občutno pomanjkanje mladine v nekaterih poklicih oziroma za številna prosta učna mesta na področju Gorenjske več. Med poglavitne pa gotovo šteje neažurnost delovnih organizacij, ki z veliko zamudo prijavljajo zavodu za zaposlovanje svoje potrebe za tekoče leto. Podjetja bi namreč morala vedeti že v marcu, koliko in za katere poklice bodo potrebovala ljudi v bližnji prihodnosti. S tem bi bila koordinacija popraševanja in ponudbe precej uspešnejša.

inles PRODAJA
POLKNA
VRATA
OKNA
ribnica NA KREDIT

DELOVNE ORGANIZACIJE NA GORENJSKEM SO LETOS RAZPISALE VEČ ŠTIPENDIJ KOT LANI

ŠTIPENDIJE OSTAJAJO... STANDARD ALI BOJAZEN PRED OBVEZNOSTMI?

Komunalni zavod za zaposlovanje Kranj ugotavlja, da je študentska politika gospodarstva na Gorenjskem v letošnjem letu znatno bolj spodbudna v primerjavi z minulimi leti. Že na letošnji pomlad so delovne organizacije razpisale blizu 35 odstotkov več štipendij kot v istem obdobju lani. Klub temu pa so gorenjska podjetja še nadalje razpisovala štipendije, zlasti za višje in visoke šole.

Zanimivo je, da je v letošnjem letu, vsaj na Gorenjskem, več razpisanih štipendij, kot pa interesov za materialno podporo pri študiju. Delovne organizacije v številnih primerih zama- iščejo študente za študij elektrotehnike, strojništva, kemije, tehnične matematike in

tudi za študij na drugih šolah oziroma fakultetah.

Skratka, štipendij je veliko, interesov zanje pa malo. Precej premalo. Tako niso redki primeri, da delovne organizacije na Gorenjskem, po dvakrat in celo trikrat razpisujejo štipendije, pa v številnih primerih ostajajo razpisi brez odmeva. Velike težave imajo podjetja tudi pri iskanju kandidatov za študij na pravni in ekonomski fakulteti.

Zdi se, kot da je denarja dovolj. Tako v delovnih organizacijah kot v žepih uka željnih mladih ljudi. Tako vsaj kaže, medtem ko bo resnica nekje na sredi.

Kaj pa na primer, če so poznejše obveznosti študenta, ki se

Čeprav smo že nekajkrat slišali avtoritativne besede, da je cenam končno »treba« prističi peruti (sicer bo dinar ob vsako veljavo), se ta napoved ni uresničila, cene še kar naprej lezejo (skacejo) navzgor. Kakor že večkrat, se torej spet zastavlja vprašanje: kako je sploh možna tolikšna rast? Gre res vse v denar?

Res, vse gre, kajti tudi osebni dohodki zelo hitro rastejo, hitreje kot cene, življenjski stroški in proizvodnja. Od januarja do julija se je

črni metalurgiji in za 21% v elektrifikaciji.

V avgustu so znašali povprečni osebni dohodki v Sloveniji 1438 dinarjev, prejšnji mesec pa 1346 dinarjev. Lani je bila letna višina osebnih dohodkov v Sloveniji 1148 din. Medsebojna primerjava teh števil lepo kaže, kako hitro rastejo osebni dohodki.

Pri izplačilih v avgustu ni več nobene panoge, ki bi imela poprečne osebne dohodke manjše kot 1000 dinarjev. Če primerjamo višino OD v začet-

KOLIKO ZASLUŽIMO?

poprečje osebnih dohodkov v Sloveniji dvignilo kar za 246 dinarjev, pri čemer so osebni dohodki napravili največji skok od junija na julij, namreč za 92 dinarjev ali za 6,8% v mesecu. Medtem ko je po računih statistikov lansko povečanje znašalo okrog 15%, znaša že z julijem 18,2%. Zato lahko že sedaj računamo s tem, da bo poprečje osebnih dohodkov v Sloveniji letos naraslo bolj, kot je lani.

Ce bodo šli dohodki s takšno naglico navzgor, se bodo povečali do konca leta za 20% in še več, to pa je za tretjino več kot lani.

Več kot za 20% so se v juliju povečali osebni dohodki v pomorskem prometu (za 65%), v barvasti metalurgiji (za 39 odstotkov), za 30% v bankah in zavarovalnicah, za 24% v

ku leta z izplačili v avgustu, lahko ugotovimo, da presegajo osebni dohodki 2000 dinarjev v poprečju pri projektiranih (2697 dinarjev), poslovnih združenjih (2116) in v zbornicah (2032). Na zadnjih mestih so tekstilna industrija (1004 din), usnjarska industrija (1092) in nekovinska industrija (1105 dinarjev). Višina dohodkov je namreč odvisna od značaja dela in kvalifikacijske sestave delavcev.

Na osnovi teh podatkov je mogoče skleniti, da je inflacija mogoče zajeziti samo s povečanjem proizvodnosti dela in smotrno delitvijo dohodkov, ki naj temelji na rezultatih dela. Če tega načela nismo pripravljeno uresničiti v praksi, bomo še naprej pričeli nevarni igri, kdo bo koga prej pojedel: plače cene ali cene in zavarovalnice, za 24% v

Na 10 cicero

● SLOVENSKE KONJICE

V soboto 16. oktobra dopoldne se bodo v Slovenskih Konjicah sestali člani občinskega sindikalnega sveta na razširjeni seji skupaj s predsedniki in tajniki osnovnih sindikalnih organizacij. Po predlogu dnevnega reda bodo tokrat obravnavali več konkretnih vprašanj, med katerimi bosta v ospredju vsekakor uresničevanje stališč in političnih ciljev druge konference slovenskih sindikatov in priprave na bližnje občne zbornice osnovnih sindikalnih organizacij. Računajo, da bodo na območju konjske občine v času od začetka novembra 1970 do konca januarja prihodnjega leta. Na tokratni seji bodo obravnavali še politično in gospodarsko situacijo v občini, priprave na proslavo 20-letnice delavskega samoupravljanja in predlog javne razprave o osnutkih nekaterih novih predpisov s področja socialnega zavarovanja.

Predsedstvo sveta je te dni že zbralo več podatkov in drugega gradiva, ki ga bodo člani sveta dobili skupaj z vabilom ter jim bo tako omogočeno, da se bodo lahko dobro pripravili na razprave. Poleg brošure, v kateri so objavljeni skleni in stališča druge konference slovenskih sindikatov, so zbrani tudi podatki o izobraževalni dejavnosti domače delavske univerze in o kadrovski problematiki z vidika štipendiranja mladih delavcev, dijakov in študentov. Po predlogu predsedstva bodo organizirali javno razpravo o novih predpisih s področja socialnega zavarovanja v posameznih delovnih organizacijah, za več manjših podjetij in zavodov bodo imeli te razprave skupaj, o tem pa bo stekla beseda tudi v večini krajev na območju občine in v organih občinskega sindikalnega sveta. V. C.

● SLOVENJ GRADEC

V torek, 13. oktobra, bo v Slovenjem Gradcu 1. konferenca amkajšnjega občinskega sindikalnega sveta. Na konferenci bodo razpravljali o nadaljnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva, sproti so se odločili pa bodo še o pripravah na izvedbo občnih zborov osnovnih organizacij sindikatov.

Po sklepu predsedstva OSS Slovenj Gradec morajo osnovnih organizacijah sindikatov opraviti občne zbornice najpozneje do konca decembra letos. Bližnji občni zbori osnovnih organizacij sindikatov v Mislinjski dolini naj bi podprli politična izhodišča slovenskih sindikatov, sicer pa naj bi na občnih zborih razpravljali le o enem od trenutno najpomembnejših vprašanj, tako npr. o zaposlovanju, samoupravljanju, nagrajevanju in delitvi dohodka. Predsedstvo OSS Slovenj Gradec je tudi že zadložilo člane predsedstva za posamezne osnovne organizacije sindikatov. Ti bodo šli na seje izvršnih odborov OOS in se dogovorili o vsebini bližnjih občnih zborov in o kadrovskih vprašanjih, pozneje pa sodelovali tudi z osnovnimi organizacijami sindikatov.

Predsedstvo OSS Slovenj Gradec je program dela uskladilo s političnimi izhodišči slovenskih sindikatov, sprejetimi na II. konferenci, hkrati pa je sklenilo, da bosta letos dve konferenci, na katerih bodo razpravljali o nadaljnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva ter o novostih na področju zdravstvenega varstva in socialnega zavarovanja, prihodnje leto pa bodo na konferencah OSS Slovenj Gradec sregovali o kadrovski problematiki in posameznih delovnih organizacijah ter o nagrajevanju in delitvi dohodka.

elektromehanika
telekomunikacije
elektronika
avtomatika
elementi

OBIŠČITE RAZSTAVNI PROSTOR »ISKRE« NA LETOŠNJEM 17. SEJMU SODOBNE ELEKTRONIKE

»ISKRA« VAM PREDSTAVLJA NA LETOŠNJEM SEJMU POLEG ŽE RENOMIRANIH IZDELKOV IZ SVOJEGA BOGATEGA PROIZVODNEGA PROGRAMA TUDI NEKAJ NOVOSTI, S KATERIMI SE ENAKOVREDNO VKLJUČUJE V MEDNARODNO TRŽIŠČE.

OBIŠČITE TOREJ RAZSTAVNI PROSTOR »ISKRE« V DNEH OD 6. DO 11. X. 1970 NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU V LJUBLJANI V HALI B.

Iskra Commerce
Ljubljana

ZAKAJ predsedstvo SFRJ?

V procesu družbene reforme se je začela razvijati »republiška državnost« in se je tudi že dokaj izoblikovala, hkrati pa nimamo nove oblike federalne državnosti, ki bi lahko učinkoviteje izrazilo in uskladilo različne interese, izvirajoče iz republiške državnosti. To praznino naj bi zapolnila reorganizacija državne uprave, kot jo je najavil predsednik Tito. Tema, kaj naj bo predsedstvo SFRJ, bo verjetno v središču pozornosti tudi v pripravah za konferenco ZKJ, saj imajo že sedaj vodilno mesto v teh razpravah mednarodni odnosi in odnosi federacija—republik.

V prizadevanjih za osamosvojitve narodov postajajo republike vse pomembnejši dejavniki, njihova afirmacija in državnost pa je, razumljivo, povzročila krizo nekaterih funkcij federacije, predvsem »starih«. Družba vedno bolj čuti nujnost opredeliti nove odnose v federaciji in določiti novo strukturo, da bi federacija resnično začela delovati učinkovito. Uveljavitev republik je vsekakor pomembna pri odpravljanju centralizma. Toda hkrati so se pojavile prve nevarnosti nacionalnega in regionalnega zapiranja, ki lahko ogrozijo sodobna prizadevanja za integracijo. — Drugo pomembno vprašanje dosedanjih razprav pa je pomanjkljivo uresničevanje politike za krepitev materialne osnove neposrednih proizvajalcev. Ugotovljeno je, da se je velika količina viška dela osredotočila na mestih, ki so zunaj vpliva neposrednih proizvajalcev. Tu je tudi izvor javnih polemik, ki so se začele z nesprejemljivimi izrazi o »nacionalizaciji« velikih bank in zunanjetrgovinskih podjetij. Polemika pa je tudi opozorila, da še nimamo prave rešitve, kako uskladiti potrebo po sodobni koncentraciji kapitala in tak družbeni ter gospodarski odnos, v katerem kapital ne bi bil odtujen tistim, ki ga ustvarjajo.

Po mnenju, ki je prevladalo na zadnji seji CK ZKS, bi morali najprej rešiti tista vprašanja, ki jih lahko dovolj spoznamo v krajšem razdobju, za obsežnejša in zelo zahtevna vprašanja pa bi si pustili nekoliko več časa. Kazalo bi se zavzeti za takojšnjo rešitev vprašanj v zvezi z vlogo federacije in odnosov med republikami, opredelitvijo političnih in ekonomskih funkcij federacije, odnosov med skupščinami in samoupravnimi organizacijami ter politično izvršilnimi in upravnimi organi. V nekoliko daljšem obdobju pa naj bi obravnavali nadaljnji razvoj skupščinskega sistema, povezovanje skupščine s samoupravno osnovo združenega dela preko delegatskega sistema, nadaljnji razvoj samoupravne strukture v komuni ter njeno vlogo v celotnem sistemu.

KRATKO IN JEDRNATO

LOVORIKA MARIBORČANOM

Na pobudo komisije za šport pri ObSS Maribor je bil na kegljaški četverboj, na katerem so nastopile sindikalne reprezentance Lendave, Ptuja, M. Sobote in Maribora. Za vsako reprezentanco je nastopilo 10 tekmovalcev, moštva pa so odigrala po dve borbeni tekmi. Tokrat so bili najboljši kegljači Maribora z 836 keglji pred Ptujem 754, Lendavo 696 in M. Soboto s 650 keglji. Po tekmovalstvu so se predstavniki ekip dogovorili, da bo postalo to tekmovalstvo tradicionalno. Prihodnje leto bo prireditelj M. Sobota, prav tako pa bodo te štiri občine priredile podobna tekmovalstva še v drugih disciplinah.

ZANIMANJE ZA ROKOMET UPADA

Letošnjega tekmovalstva v rokometu za ekipe delovnih organizacij Maribora se je udeležilo izredno malo ekip — vsega 5. Težko je ugotoviti vzrok, zakaj zanimanje za rokomet upada v Mariboru. Vidimo pa, da je vsako leto kljub številnim prijavljenim ekipam udeležba vedno slabša. Zmagala je ekipa TAM, letos tretjič zapored, drugo mesto je zasedla ekipa Prosvete, tretji je TŽV B. Kidrič, četrti SC TAM in peti Elektrokovina.

SWATY PRVI MED RIBIČI

Občinskega sindikalnega tekmovalstva v športnem ribolovu se je kljub slabemu vremenu udeležilo 120 ribičev iz mariborskih delovnih organizacij. Tekmovalje je pripravila ribiška družina TŽV B. Kidrič v Miklavžu in je odlično uspelo, zato bodo podobna tekmovalstva organizirana večkrat in ne samo enkrat v letu kot doslej.

Med posamezniki je zmagal Poropat Jože, tovarna umet. brusov Swaty z 2350 točk, drugo mesto je zasedel Sušnik Marjan, Teksta, 2200 točk, tretje Družje, TAM, 1305, četrto Zokalj, Autoobnova, 1295, peto Klampfer, TAM in šesto Tomanič, TAM 1195 točk. Tudi ekipno zmago so tokrat pobrali predstavniki Swatyja s 3175 točkami pred TAM I 1130, itd. Po končanem tekmovalstvu je predstavnik OSS Maribor najboljšim posameznikom in ekipam podelil kolajne, diplome ter praktične nagrade, zmagovalni ekipi pa velik prehodni pokal.

TAM PRVAK

Na tekmovalstvu v malem nogometu za ekipe delovnih organizacij Maribora je nastopilo 11 moštev, ki so bila razdeljena v dve skupini. Celotno tekmovalstvo je bilo na igrišču Autoobnove ter je lepo uspelo. V finalni tekmi med Elektrokovino in TAM je po vodstvu Elektrokovine z 2:0 uspelo tamovcem doseči 3 gole in zmagati.

● SLOVENSKA BISTRICA

Pokali in priznanja

Ob IX. tednu bratstva in prijateljstva

Pred dnevi je bila v hotelu PLANINA v Slovenski Bistrici svečana podelitev pokalov in priznanj, ki so jih osvojili tekmovalci sindikatov bistrške občine na medobčinskih športnih igrah BRATSTVO IN PRIJATELJSTVO šestih hrvatskih in slovenskih občin (Koprivnica, Ptuj, Cakovec, Ormož, Varaždin in Slov. Bistrica).

Med številnimi gosti sta se svečanosti udeležila tudi predstavnik ObSS Ptuj Feliks Bagar — nosilec idej o medobčinskem sodelovanju in pred-

sednik občinske skupščine Slovenska Bistrica, Miro Kolenko.

»Na medobčinskih športnih sindikalnih igrah so bili tekmovalci bistrške občine doslej najuspešnejši,« je v svojem pozdravnem govoru poudaril predsednik občinskega sindikalnega sveta v Slovenski Bistrici, Božo Strnad. To velja tako na športnem, kulturnem, kakor tudi ekonomskem področju.

Ob tej svečanosti je predsednik občinskega sindikalnega sveta, Božo Strnad, podelil tri-

najstim posameznikom in petim osnovnim sindikalnim organizacijam v občini pismena priznanja za uspešno sodelovanje v pripravah kakor tudi na samem tekmovalstvu.

Občinski sindikalni svet Slovenska Bistrica je osvojil prva mesta in prehodne pokale v streljanju z zračno puško in streljanju na glinaste golobe. Kot najuspešnejši tekmovalci v končni uvrstitvi pa so predstavniki bistrških sindikatov osvojili še pokal pokrovitelja IX. medobčinskih športnih iger sindikatov, Podravke iz Koprivnice.

Ze v prihodnjem tednu se bodo pričele na Občinskem sindikalnem svetu temeljite priprave na jubilejni X. teden bratstva in prijateljstva šestih sosednih hrvatskih in slovenskih občin. To pot bo organizator srečanja občina Slov. Bistrica.

KEGLJAŠKI TURNIR

Ob desetletnici gradbenega podjetja Obnova iz Celja je osnovna organizacija sindikata organizirala kegljaški turnir, na katerem so sodelovale poleg ekipe Obnove še ekipa Železarne Štore, LIBELE, INGRADA, PTT in OPEKARN Ljubecna.

Najboljša je bila ekipa železarne Štore s 495 podrtimi keglji, pred Ingradom 473, Obnovo 473, Libelo 449, PTT 442, in Opekarni Ljubecna 397. Tri prvouručene ekipe so prejele pokale osnovne organizacije sindikata pri gradbenem podjetju Obnova. M. BRECL

SPODBUDNI NAČRTI ŽALSKIH SINDIKATOV

Za regrese 1,5 odstotka od bruto osebnih dohodkov

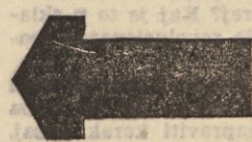
»Razvijanje vseh oblik rekreacije — dnevne, tedenske, letnih dopustov, delavskih športnih iger itd. — mora postati pomembna naloga naših sindikalnih organizacij. Pri regresiranju letnih dopustov se moramo zavzeti, da bodo delovne organizacije namensko oblikovale sredstva najmanj v višini 1,5% od bruto osebnih dohodkov in jih odvajale v poseben skupen sklad v občini, iz katerega bi potlej regresirali

letne dopuste po enotnih merilih. Regresi za letni oddih pa naj bi znašali najmanj 300 in največ 600 dinarjev na zaposlenega...« so med drugim zapisali sindikati v Zalcu v svojih »stališčih in sklepih« pri uresničevanju političnih ciljev in nalog sindikatov v občini Zalec.

K temu žalski sindikati dodajajo, da se bodo v prihodnje še bolj kot doslej zavzemali za združevanje počitniških kapacitet v okviru počitniške skupnosti in odločno nasprotovali odtujanju počitniških domov, ki so v rokah delovnih organizacij.

Načrti so vsekakor spodbudni. Dejstvo je namreč, da si v številnih delovnih organizacijah zaposleni še vedno ne morejo privoščiti niti teden dni oddiha na leto izven domačega kraja, saj so osebni dohodki, posebno v tekstilni industriji, pa tudi v kmetijstvu, vse prej kot za zavidanja vredni.

Če bo akcija sindikatov uspela, potlej se obetajo letne močnejši odločki delavcev na območju občine Zalec vsekakor lepši časi. Upajmo le, da bo naletela akcija delovnih organizacij na razumevanje... a.

V organizaciji Občinskega sindikalnega sveta Sevnica potekajo na območju tega sveta sindikalne športne igre. Športnih srečanj se udeležujejo ekipe skoraj vseh delovnih kolektivov v občini. Naš posnetek je s tekmovalstva v vlečenju vrvi. Najmočnejša je bila ekipa »Elektro«. F. P.

MEDNARODNO SREČANJE V DRAVOGRADU

Slovenjegrajski najuspešnejši

V Dravogradu so bile minulo nedeljo V. tradicionalne športne igre koroških občin Labot, St. Paula iz Avstrije in Slovenj Gradca ter Dravograda iz Slovenije. Tekmovalci so se pomerili v petih panogah: nogometu, kegljanju, streljanju, namiznem tenisu in šahu. Najuspešnejši so bili športniki iz Slovenjega Gradca, ki so v skupnem plasmaju zbrali 17 točk, zmagali pa so v šahu, kegljanju in streljanju.

Rezultati:

Nogomet: Slovenj Gradec — Dravograd 0:6, Dravograd — Labot 5:2, Slovenj Gradec — Labot 1:1. Vrstni red: Dravograd 4, Labot in Slovenj Gradec 1 točka.

Streljanje: Slovenj Gradec 868 krogov, Labot 828, Dravograd 731.

Namizni tenis: St. Paul 3, Slovenj Gradec 2, Labot 1, Dravograd brez točke.

Kegljanje: Slovenj Gradec 2381 kegljev, Dravograd 2293, Labot 2246, St. Paul 2172.

Šah: Slovenj Gradec 22,5, Dravograd 16, Labot 11,5, St. Paul 10 točk.

SKUPNI VRSTNI RED: Slovenj Gradec 17, Dravograd 13, Labot 12 in St. Paul 6 točk.

Predsedniki štirih koroških občin, ki so se ob tej priložnosti srečali v Dravogradu, so se tudi domenili, da bodo naslednje leto tradicionalne športne igre predzadnje nedeljo v juniju. Naslednje igre bodo pripravili v avstrijskem kraju St. Paul. V. R.

V letošnjem letu, posebno na pomlad in poleti, so delovne organizacije poskrbele za tolikšno število športnih srečanj svojih zaposlenih, kot morda še nikoli doslej. Na igriščih so si podajali roke železničarji, gradbinci, delavci farmacevtske industrije, predstavniki elektro gospodarstva, upravnih služb, občinskih sindikalnih svetov, itd., itd.

Medtem, ko so nekateri športniki praznovali v letošnjem letu že visok športni jubilej, slovenski gradbinci so se na primer letos sestali v Trbovljah že na svojih dvajsetih letnih športnih igrah, predstavniki elektro gospodarstva pa v Medvodah na petnajstih, vsi še ne morejo pohvaliti s tako spoštljivo tradicijo.

Nekateri so komaj začeli in se učijo od svojih kolegov, ki so si pridobili v minulih letih na področju organizacije aktivnega oddiha že zavidljive izkušnje. No, bolj pomembno kot to je gotovo spoznanje, da se vlaganja, razmeroma visoke investicije v rekreacijo delavcev obrestujejo, da nikoli ni škoda denarja, če gre za razvedrilo in oddih zaposlenih.

Se nedavno, lahko bi dejali še pred nekaj leti, so namreč številni ljudje krepko udrihali po organizatorjih sindikalnih športnih iger. Pri tem niso štedili z besedami. Na vsi moč so dokazovali, da predstavljajo igre golo zapravljjanje denarja, da bi morala biti rekreacija delavcev drugačna, bolj kontinuirana, bolj načrtna...

Ni bilo tako malo ljudi, ki so resno svetovali, da bi bilo najpametneje na množična sindikalna tekmovalstva pozabiti,

INVESTICIJE SE OBRESTUJEJO

čes da delavcem bolj škodujejo kot pa koristijo. K temu so dodajali, da »enkrat na leto ni nobenkrat«.

V tem so imeli sicer prav, vendar, resnica kljub vsemu ni bila tako črna. Razvoj rekreacije in sindikalnih športnih iger je šel svojo pot in leta so lepo pokazala, kaj je prav, kaj ni in v čem so pomanjkljivosti. Danes lahko med drugim že z gotovostjo trdimo, da se napovedi tistih, ki so prekovali sindikalnim športnim igram rakovo pot, niso uresničile. In ne le to, da se niso uresničile. Z leti se je ta oblika aktivnega oddiha zaposlenih močno utrdila, med delavci pa si je pridobila presenetljivo velik krog simpatizerjev.

In, da ne pozabimo: športne igre delovnih kolektivov so z leti pridobile tako na vsebini kot na kvaliteti. Današnja sindikalna tekmovalstva se namreč močno razlikujejo od onih izprelet.

Medtem, ko so denimo še pred desetimi leti dejansko predstavljale igre v številnih primerih v glavnem le enkratno športno manifestacijo delavcev v dvanajstih mesecih in s tem res niso kdove koliko pomenile z vidika telesno-kulturne dejavnosti, se je v minulih letih veliko spremenilo. Zares veliko...

Sindikalne tekme se razlikujejo od kvalitetnih klubskih tekmovalj v glavnem le še po tem, da nastopa na klubskih ali medklubskih prireditvah peščica ljudi, medtem, ko starta na sindikalnih športnih igrah najmanj nekaj sto delavcev in delavk, v nekaterih primerih pa tudi več kot tisoč! Ob tem je še posebno razveseljiva ugotovitev, kot smo že zapisali, da postajajo sindikalna športna srečanja kljub svoji množičnosti zares zelo kvalitetna, dosežki oziroma rezultati na teh športnih prireditvah pa zavidanja vredni.

Z drugimi besedami to seveda pomeni, da delavci-sportniki niso več le »športniki enkrat na leto«, ampak, da jim je postalo aktivno razvedrilo vsakdanja potreba, da jim je redna, vsakodnevna športna aktivnost prirasla k srcu.

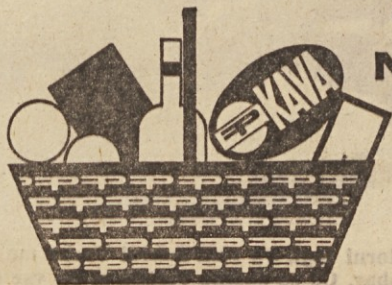
To pa je namen iger, to je namen organizacije aktivnega oddiha. To je tisto, kar smo želeli.

Delavci, ki so na primer pred časom prvič stopili na smuč, da bi se kmalu za tem poizkusili na sindikalnih tekmah, so kaj kmalu spoznali, da je športna rekreacija zares prijetno in koristno razvedrilo. In drugič: spoznali so, da brez vadbe ni uspehov. In vse to, želja po lepem razvedrilo in pa želja po športnih uspehih, jih danes znova in znova žene na plano k prijetnemu razvedrilo. Postali so prijatelji športa...

Danes mirno lahko trdimo, da se je število smučarjev; prav na račun sindikalnih tekmovalj minulo zimo znova močno povečalo. Kdo namreč ne bi šel na sneg za dan ali dva v družbi svojih prijateljev, posebno če ve, da mu pri tem ne bo potrebno globoko seči v žep. In kdor je stopil enkrat, dvakrat na dilce, ta se bo verjetno smučanju pozneje le stežka odpovedal.

In vsaj toliko, kot je bilo letos tekmovalj na snegu, ki so jih organizirali delovni kolektivi oziroma sindikalne organizacije, je bilo letos tudi letnih športnih iger. Delavci so tekmovali v kegljanju, balinanju, plavanju, ribolovu, odbojki, malem nogometu, orientiranju v naravi... v vrsti prijetnih športnih disciplin, ki človeku vračajo moči in veselje do dela. A. U.

OB NAKUPU
NE POZABITE

MARKET

SUPERMARKET

PODOBE NAŠEGA ČASA

— Kaj se godi? Kaj se od nas pričakuje?
— Vase se naj gre!
— Je taka linija? Kdo stoji zadaj?
— Ja, linija! A kdo je za-
da, se ne vprašuje, to se ve:
naš delavski razred.
— Aha! Zakaj pa prav zdaj
korak nazaj, ko smo, kot se te-
mu reče, vsi nosilci naših na-

prednih subjektivnih sil, usmer-
jeni naprej? Kaj je to v skla-
du z našo revolucionarno teo-
rijo!
— V skladu, kako ne! Sam
Lenin je rekel, da je treba
včasih napraviti korak nazaj,

lo naj bi se šele potem, ko bi
se šlo vase.
— Kako, da ni jasno?! Re-
forma ni dala tistega, kar se je
od nje pričakovalo, to čivkajo
že vrabci na strehi, zaradi po-
pušanja pritiskom, špekulacij,

je dana, gre le za njeno kon-
kretizacijo...
— Misliš na vodstvo?
— Ja, mislim!
— Pa na banke?
— Na banke tudi!
— In na izvozno uvozna

— Vsi!
— Po mojem ne bo iz tega
nič!
— Zakaj ne bo nič?
— Le kaj jih naj prisilil?
— Samokritika! Zavest, da
preveč dobro živijo ob social-

— Kako ne more?
— Tri leta že tuhtajo v re-
publiki, s kakšnimi davčnimi
vijaki bi jih privili, pa nič.
— Res nič?
— Nič! Vsi vprek pa govo-
rimo o velikih davčnih utajah,
ki jim nihče ne more priti do
krajca.
— Zakaj ne?
— Zato, ker pravijo občine
delavcem UJV, ki jih na ta
pojav opozarjajo, da se nima-
jo pravice vmešavati v njho-
ve samoupravne pravice. Čez
prag jih mečejo. Od zgoraj pa
nobenega pritiska.
— Kje se to godi?
— V Ljubljani že. Če še
kje, pa ne vem! Najbrž tudi.
— A zato toliko mercede-
sov in vil?
— Ja, zato!
VINKO BLATNIK

Korak nazaj, dva naprej!

da bi lahko stopili dva naprej.
To je urejeno.
— Pa čas?
— Čas je zelo ustrezen: re-
forma ni dala tistega, kar se
je od nje pričakovalo.
— In kdo je kriv, da ni da-
la tistega?
— Prav to ni jasno! Vide-

nesporazumov v nadgradnji in
neposluha za situacijo v bazi.
Kdo naj gre potemtakem
vase?
— Tudi to ni jasno. Mislim
pa, da so dolžne iti vase pred-
vsem neustrezne kadrovske
strukture na vseh nivojih, ne
samo v bazi. Idejna platforma

podjetja, ki preveč delijo?
— In na ta podjetja!
— Na zavarovalnice?
— Ja, tudi!
— Na direktorje, trgovske
potnike, komercialiste, obrtni-
ke.
— Ja, na vse te!
— Vsi ti naj bi šli vase?

nih nasprotjih. In, kajpak. ob-
čutek samoupravne solidarno-
sti...
— Kaj praviš?
— Samoupravne solidarno-
sti, sem rekel.
— Beži, še davkarija jim
ne more do živlega, pa bi jim
vest in solidarnost.

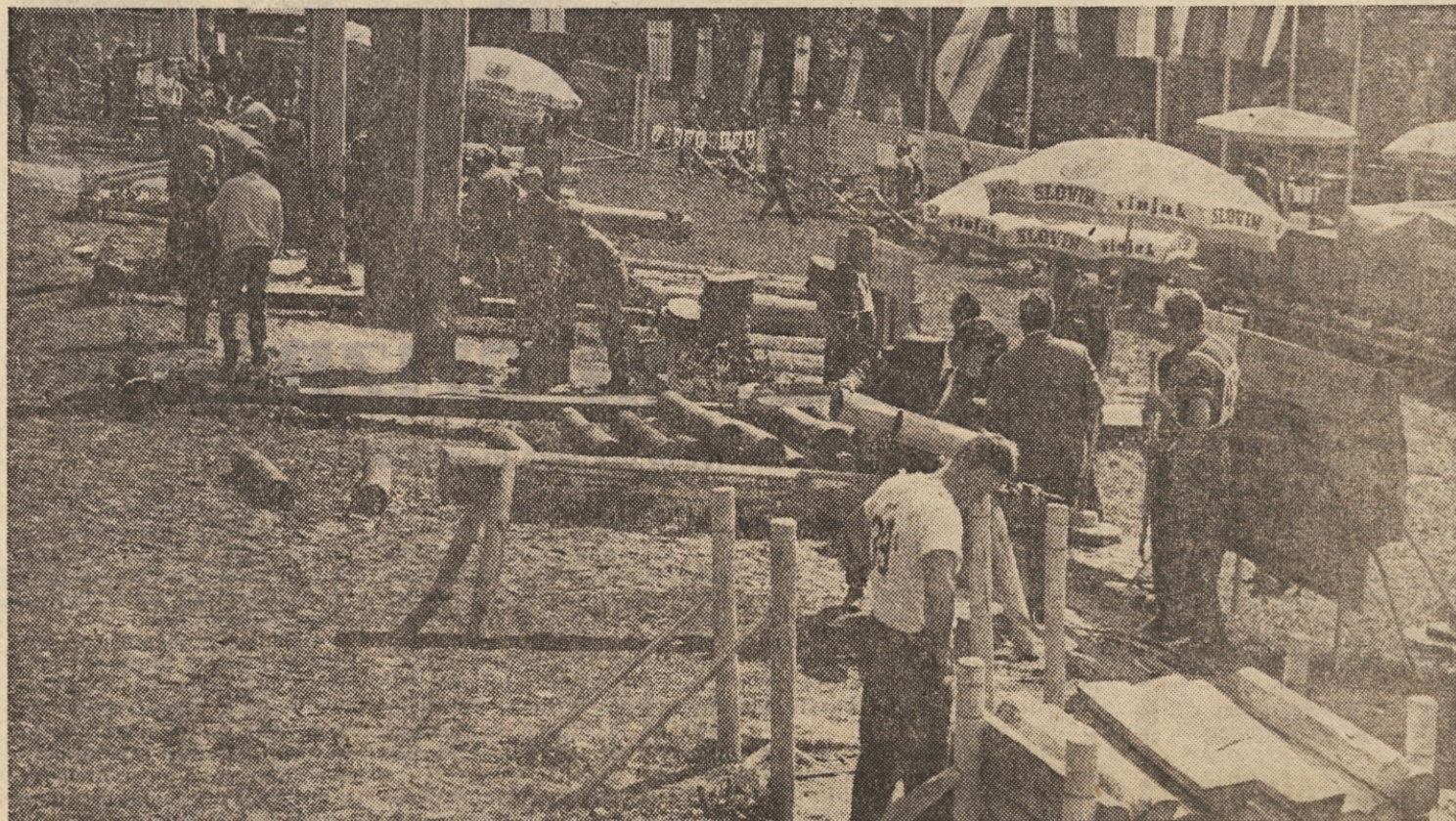
VIII. ZVEZNO TEKMOVANJE NAJBOLJŠIH GOZDNIH DELAVCEV — SEKAČEV

Tehnika, spretnost in moč

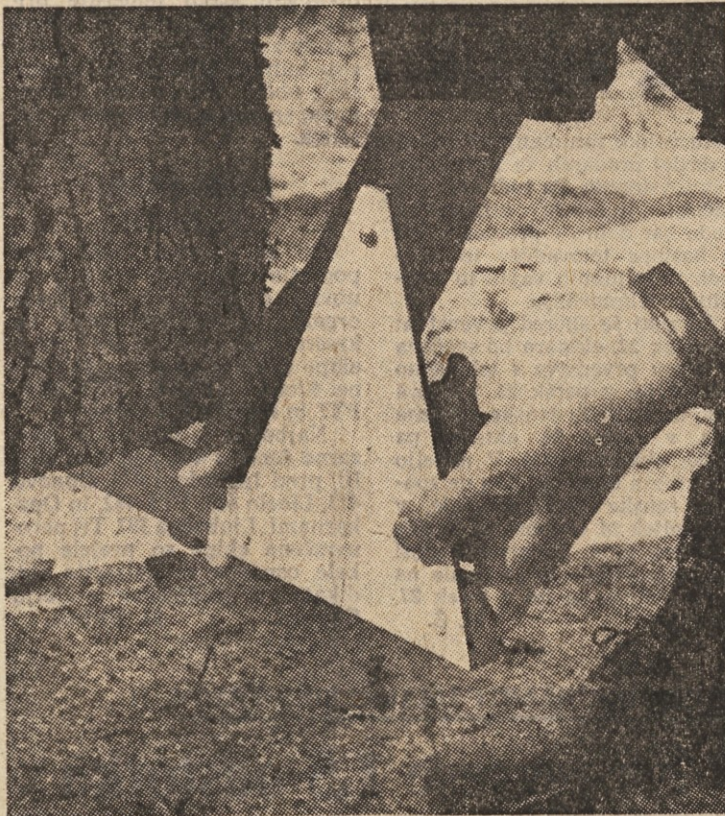
Na zelenem poligonu nad Rogaško Slatino so se prejšnji
teden v soboto in nedeljo pomerili med seboj najboljši gozdni
delavci — sekači iz vse Jugoslavije. Tekmovanje je izvedlo
Gozdno gospodarstvo Celje pod pokroviteljstvom predsednika
Izvršnega sveta Slovenije Staneta Kavčiča. V sedmih discipli-
nah gozdarskega dela je tekmovalo petdeset jugoslovanskih
gozdnih delavcev in trije gostje iz Madžarske. To je že osmič,
ko so se srečali in tekmovali med seboj gozdni delavci. Prvič
na pobudo Slovenije. Letos so po dolgem času spet zmagali
Slovenci pred sekači Hrvaške ter Bosne in Hercegovine.
Najboljši je bil Ivan Štrumbelj iz GG Novo mesto.

Svoj zeleni poligon so posta-
vili prejšnjo soboto gozdni de-
lavci na jasi nad Rogaško Slati-
no. Tik nad hoteli zdravilišča in
pivnicami mineralne vode so za-
hrumele motorne žage in slišali
so se, res da bolj poredko, udar-
ci sekir. Kdor si je tako tekmo-
vanje ogledal prvič, kot na pri-

mer jaz, bi težko verjel, da je
to tekmovalje gozdnih delavcev.
Predstava, da gozdni delavci de-
lajo le s sekiro in ročno žago,
se je tu pokazala stara in nič
več resnična. Od osmih discipli-
nin, osma je še neobvezna, so
tekmovalci le v dveh vihteli se-
kire in še to bolj zaradi tradici-

Jasa nad Rogaško Slatino je bila prizorišče VIII. zveznega tekmovanja gozdnih delavcev — sekačev. Bolj kot udarce sekir je bilo slišati hrumenje motornih žag. Čez leta bo morda ostala le še kakšna tekmovalna disciplina s sekiro. Bolj v spomin, kot preizkušnja praktične spretnosti

Sodniki so bili strogi in natančni. Ne »na uč«, ampak z instrumenti so merili odrezano plošev. Vsak zgrešen milimeter je pomenil manj točk. Treba je bilo izbrati najboljše

sem tretji. Na republiškem pr-
venstvu v Postojni sem bil šest-
intrideseti, pred dvema letoma v
Lovrencu na Pohorju deseti, le-
tos pa je prišlo tako, da sem bil
prvi.»

Najtežja disciplina zanj je
sekira in zlaganje metrskih po-
len.

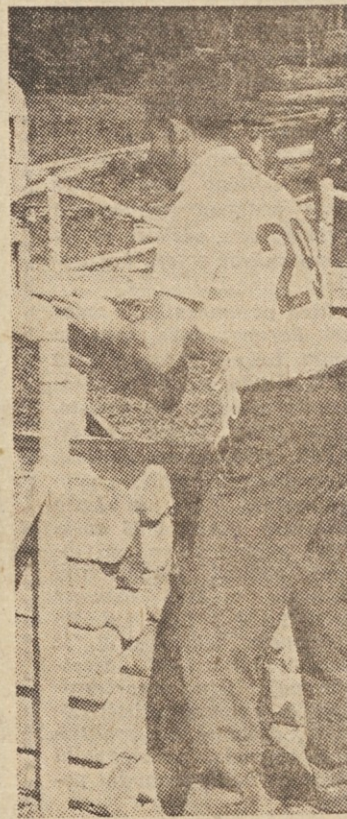
»Sekire v praksi skoraj ne
uporabljamo več, za metrska po-
lena pa nikoli ne veš, kdaj ti
bodo »padla skupaj« in kdaj jih
bo preveč dobra mera.»

»Kako pa norma in delo z
mehanizacijo v službi?»

»Ko smo pred leti dobili mo-
torne žage in smo se jih malo
privadili, smo, seveda, naredili
veliko več. Poskočile pa so tudi
norme. In še sedaj: čim več
zmoremo, višja je norma. No, ta-
ko hitro, kot tukaj vidite, nam
seveda ne gre vsak dan. Tu je
vse pripravljeno, v gozdu pa si
moramo sami pripraviti. Pa še
žaga ima slabo lastnost. Če dol-
go delaš z njo, ti od tresljajev
skoraj odmrejo roke.»

Naši fantje so trenirali dva
dni pred tekmovanjem in oblju-
bo, da se bodo potrudili, so dr-
žali. Zmagali so v ekipni razvr-
stitvi in tudi med posamezniki
je bil prvi Ivan Štrumbelj. Drugi
je bil naš republiški prvak
Jože Krašovec z le eno točko in
pol zaostanka.

TEKST IN FOTO
ANDREJ AGNIC

Zlaganje metrskih polen je ena težjih disciplin. Nikoli ne veš, če ti bo v naglici »padlo sku-
paj«, ali pa boš dobil preveč
dobro mero

Jože Krašovec je slovenski prvak, torej najboljši sekač. Svoje kva-
litete je pokazal tudi tokrat. Bil je drugi najboljši — srebrni —
jugoslovanski sekač

je kot pa zaradi praktične pre-
izkušnje. S sekiro so se pomerili
le v točnosti udarca in odseka-
vanju pod določenim kotom. V
vseh ostalih disciplinah je, ra-
zen v zlaganju metrskih polen
in lupljenju debla, glavno oro-
dje motorna žaga. Tekmovanje
so prvi dan razdelili tako, da je
ena skupina tekmovala v treh,
druga pa v štirih ostalih disci-
plinah. Rezultati prvega dne so
pokazali, da so naši fantje mi-
slili resno, ko so pred tekmo-
vanjem zatrjevali, da morajo biti
prvi.

Jože Krašovec, letošnji re-
publiški prvak, je bil slabe vo-
lje.

»Nekam slabo mi je šlo! Po
prvih treh disciplinah sem v
svoji skupini tretji. Upam, da bo
jutri bolje.»

Jože je doma iz vasi Selo pri
Velikih Laščah in je že trinajst
let v službi pri GG Kočevje,
kjer se je zaposlil kot šestnajst-
letni fant.

»Prvič sem tekmoval pred
štirimi leti v našem obratu. Bil

Kolikor se le da hitro je treba zamenjati verigo na motorni žagi. Pa tudi dobro! Vsaka malomarnost
se ti pozneje lahko maščuje, ko moraš odrezati kotobar. Če se sname veriga, si ob vse točke